
**Informatīvais ziņojums
par Plāna dzimumu līdztiesības īstenošanai 2012.-2014.gadam izpildi**

Saturs

<u>1. Vispārējs situācijas raksturojums dzimumu līdztiesības jomā 2012.-2014.gadā</u>	4
<u>2. Pārskats par Plāna dzimumu līdztiesības īstenošanai 2012.-2014.gadam izpildi</u>	5
<u>3. Secinājumi un nākotnē plānotā rīcība</u>	9
<u>Pārskats par Plāna dzimumu līdztiesības īstenošanai 2012.-2014.gadam pasākumu izpildi</u>	11

Lietotie saīsinājumi

AiM	-Aizsardzības ministrija
ĀM	-Ārlietu ministrija
CSDD	-Ceļu satiksmes un drošības direkcija
EIGE	-Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts
EEZ	-Eiropas Ekonomiskā zona
EM	-Ekonomikas ministrija
EP	- Eiropas Savienības Padome
ES	-Eiropas Savienība
ERAF	- Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ESF	-Eiropas Sociālais fonds
FM	-Finanšu ministrija
FRA	-Eiropas Pamattiesību aģentūra
IeM	-Iekšlietu ministrija
IzM	-Izglītības un zinātnes ministrija
KM	-Kultūras ministrija
LM	-Labklājības ministrija
LBAS	- biedrība "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība"
LDDK	- biedrība "Latvijas Darba devēju konfederācija"
MK	-Ministru kabinets
NVA	-Nodarbinātības valsts aģentūra
NVD	-Nacionālais veselības dienests
NVO	- Nevalstiskās organizācijas
PII	-Pirmsskolas izglītības iestāde
SIF	-Sabiedrības integrācijas fonds
SM	- Satiksmes ministrija
SPKC	-Slimību profilakses un kontroles centrs
TM	-Tieslietu ministrija
TS	-Latvijas Republikas Tiesībsargs
VM	-Veselības ministrija
VARAM	-Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VBTAI	- Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija
VDI	-Valsts darba inspekcija
VISC	-Valsts izglītības satura centrs
VK	- Valsts kanceleja
VM	-Veselības ministrija
VP	-Valsts policija
ZM	-Zemkopības ministrija
ZMP	-Ziemeļu Ministru padome

Informatīvais ziņojums sagatavots, izpildot Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra rīkojuma Nr.35 "Par Plānu dzimumu līdztiesības īstenošanai 2012.-2014.gadam"¹ 5.punktā uzdoto. Ziņojumā raksturoti īstenotie pasākumi Plāna dzimumu līdztiesības īstenošanai 2012.-2014.gadam ietvaros.

Informatīvajā ziņojumā iekļauta Aizsardzības ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Satiksmes ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Veselības ministrijas un minēto institūciju padotības iestāžu, kā arī Valsts kancelejas sniegtā informācija. Ārlietu ministrija, Finanšu ministrija, Iekšlietu ministrija un Tieslietu ministrija informēja, ka pārskata periodā pasākumi dzimumu līdztiesības veicināšanai netika veikti. Savukārt Kultūras ministrija un Zemkopības ministrija, kā arī Tiesībsarga birojs informāciju par veiktajiem pasākumiem nesniedza.

Informatīvais ziņojums elektroniski saskaņots arī ar Dzimumu līdztiesības komitejas pārstāvjiem.

1. Vispārējs situācijas raksturojums dzimumu līdztiesības jomā 2012.-2014.gadā

Laikā no 2012.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 31.decembrim dzimumu līdztiesības politika tika īstenota galvenokārt esošā valsts budžeta ietvaros. Ņemot vērā ierobežoto finansējumu, kas valsts budžetā paredzēts pasākumiem, kas tiešāk vai netiešāk ir vērsti uz dzimumu līdztiesības veicināšanu, Labklājības ministrija sadarbībā ar citām valsts pārvaldes iestādēm, nevalstiskajām organizācijām un sociālajiem partneriem aktīvi izmantoja iespējas piesaistīt ārvalstu finanšu palīdzību dažādu Plānā iekļauto aktivitāšu īstenošanai.

Sabiedrības izpratnes veidošana un informēšana par vienlīdzīgu tiesību un iespēju aspektiem starp sievietēm un vīriešiem ir īpaši būtiska, lai varētu runāt par līdztiesības īstenošanu reālā dzīvē jeb *de facto*. Pārskata periodā nebija iespējas īstenot apjomīgas sabiedrības informēšanas kampaņas un pasākumus, tādēļ īpaša uzmanība tika pievērsta jomām, kuras tiešā mērā skar indivīda dzīves kvalitāti un labklājību, analizējot sieviešu un vīriešu situāciju īstenoto vai plānoto politiku ietvaros un piedāvājot risinājumus izmaiņām. Labklājības ministrija aktīvi ir izmantojusi sociālo mediju sniegtās iespējas (Facebook, Twitter, mājas lapa) informējot sabiedrību, kā arī sniedzot atbildes uz sabiedrību interesējošajiem jautājumiem, kas skar dzimumu līdztiesības aspektus. Tāpat Labklājības ministrija reizi ceturksnī sagatavoja un izplatīja ministrijām, sociālajiem partneriem, nevalstiskajām organizācijām un medijiem informāciju par aktualitātēm dzimumu līdztiesības jomā Latvijā un ārvalstīs, tai skaitā informāciju par Eiropas Savienības, Apvienoto Nāciju Organizācijas un citu starptautisku organizāciju iniciatīvām.

Kā liecina sabiedrības aptaujas² rezultāti, sabiedrībā kopumā ir nostiprinājies viedoklis, ka vīrietis dažādās dzīves situācijās tiek vērtēts augstāk nekā sieviete (58.1%). Salīdzinājumā ar 2001.gadu šāda viedokļa paudēju skaits (52.5%) ir pieaudzis. Šāda viedokļa nostiprināšanās ir saistāma ar sieviešu un vīriešu dažādām karjeras iespējām darba tirgū, nelīdzvērtīgu darba samaksu par vienādas vērtības darbu, atšķirīgu pieeju dažādiem resursiem (ieņemt noteiktus amatus, informācijas pieejamība, tiesību aizsardzības pieejamība), kā arī ar noteiktiem priekšstatiem par sievietes un vīrieša lomām sabiedrībā. To, ka stereotipi par sievietes un vīrieša lomām joprojām eksistē un visizteiktākie tie ir runājot par darba tirgu - dalot profesijas „sieviešu” un „vīriešu” profesijās, nevis atbilstoši katra cilvēka individuālajām spējām, apstiprināja arī 2013.gadā veiktās

¹ Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra rīkojums Nr.35 "Par Plānu dzimumu līdztiesības īstenošanai 2012.-2014.gadam". Latvijas Vēstnesis, 11 (4614), 19.01.2012.

² Attieksme pret dzimumu līdztiesības jautājumiem sabiedrībā. SKDS, 2014. Pieejams:

http://www.sif.gov.lv/images/files/SIF/progress-lidzt/Dzimumu_lidztiesiba_Rezultatu_atkaite_09.2014.pdf

sabiedrības aptaujas rezultāti. Sievietes mājas darbiem (ēst gatavošana, mājas tīrīšana) joprojām velta gandrīz divreiz vairāk laika nekā vīrieši. Tāpat sievietes vairāk nekā vīrieši ir iesaistītas bērnu un citu personu, kam nepieciešama aprūpe, aprūpes pienākumu veikšanā.³

Neskatoties uz sabiedrības viedokļa izmaiņām, jāsecina, ka katrā jomā situācija atšķiras un līdz ar to sieviešu vai vīriešu līdztiesības nodrošināšanas iespējas, skatāmas katras jomas ietvarā.

2013.gadā Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts prezentēja Eiropas Savienības Dzimumu līdztiesības indeksu⁴, kas parāda atšķirības dažādās jomās starp sievietēm un vīriešiem individuālā līmenī par visām ES dalībvalstīm. Šis rādītājs ir unikāls instruments, kas atbalsta uz faktiem balstītas politikas veidošanu un norāda, kur politiskās prioritātes būtu jāmaina, lai veicinātu dzimumu līdztiesības *de facto* īstenošanu. Vidējais dzimumu līdztiesības indekss Eiropas Savienībā ir 54 (kur 1 nozīmē, ka nav dzimumu līdztiesība un 100 ir sasniegta pilnīga dzimumu līdztiesība). Latvijā tas ir zemāks nekā ES vidējais – 44,4. Visaugstākais sieviešu un vīriešu līdztiesības indekss ir Ziemeļvalstīs - Zviedrijā (74,3), Somijā (73,4) un Dānijā (73,6), kā arī Nīderlandē (69,7) un Lielbritānijā (60,4). Zemākie – Rumānijā (35,3) un Bulgārijā (37).

Dzimumu līdztiesības indekss parāda vidējos rādītājus šādās dzimumu līdztiesības jomās: nodarbinātība, ienākumi, zināšanas, laiks, vara un veselība. Ārpus indeksa tiek analizētas tādas jomas kā vardarbība un savstarpēji pārklājošas jomas kā nodarbinātības rādītāji dažādās sabiedrības grupās (piemēram, pirmspensijas vecumā). Eiropas Savienības līmenī vislielākās atšķirības starp vīriešiem un sievietēm ir varas jomā, kur dzimumu līdztiesības rādītājs ir vien 38. Šī ir vienīgā joma, kur Latvijas rādītājs ir augstāks par ES vidējo – 38,6. Otra joma ar visaugstākajām atšķirībām starp vīriešiem un sievietēm ir laika joma. Šī ir joma, kurā tiek analizēti rādītāji par laiku, kas tiek veltīts bērnu un citu ģimenes locekļu aprūpei, māsasaimniecības pienākumu veikšanai, brīvprātīgajam darbam un citām brīvā laika aktivitātēm. Vidējais dzimumu līdztiesības rādītājs šajā jomā ES ir 38,8. Latvijā - 35,2. Veselības jomā Latvijai starp visām ES dalībvalstīm ir zemākais rādītājs – 77,1, kas būtiski atpaliek no ES vidējā – 90,1.

Analizējot katras jomas statistiku sieviešu un vīriešu skaita sadalījumā, nākas secināt, ka Dzimumu līdztiesības indeksa dati apliecina jau iepriekš novērotās tendences, kā arī sabiedrības aptaujās secināto.

2. Pārskats par Plāna dzimumu līdztiesības īstenošanai 2012.-2014.gadam izpildi

Par Plāna mērķi tika izvirzīta dzimumu līdztiesības jautājumu efektīva, integrēta un koordinēta risināšana. Mērķa sasniegšanai tika izvirzīti četri rīcības virzieni: dzimumu lomu un stereotipu mazināšana; sieviešu un vīriešu veselīga un videi draudzīga dzīvesveida veicināšana; sieviešu un vīriešu ekonomiskās neatkarības un vienlīdzīgu iespēju veicināšana darba tirgū; un dzimumu līdztiesības politikas uzraudzība un novērtēšana. Vērtējot Plāna rīcības virzienu izpildi kopumā, jāsecina, ka ir izpildīts mazākā apmērā, kā plānots. Tikai puse no Plānā iekļautajiem pasākumiem ir uzskatāma par izpildītiem, savukārt pārējie ir izpildīti daļēji vai nav izpildīti vispār. Tā kā nozarēs, kurās bija plānoti pasākumi, kas tieši vai netieši bija vērsti uz sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju un tiesību nodrošināšanu, paredzētie valsts budžeta līdzekļi ir nelieli un pārskata periodā netika palielināti, kā arī tika izmantotas iespējas piesaistīt ārvalstu finanšu palīdzības finansējumu, līdz ar pasākumi tika īstenoti, vērtējot pieejamo finanšu un cilvēkresursu kapacitātes iespējas, kā arī nozares prioritātes. Atsevišķi pasākumi, kuru izpilde ir uzskatāma par daļēju vai netika izpildīti vispār pārskata periodā, tiks pārcelti uz nākamo plānošanas periodu.

³ Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts, Dzimumu līdztiesības indekss, ziņojums par valstu rādītājiem, 2013, <http://eige.europa.eu/sites/default/files/Gender-Equality-Index-Country-Profiles.pdf>

⁴ Turpat.

Plāna īstenošanas gaitā sasniegti vairāki pozitīvi rezultāti, piemēram, īstenoti sabiedrības informēšanas pasākumi un veicināta sabiedrības izpratne par dzimumu līdztiesības aspektiem dažādās dzīves jomās, aktualizēta vardarbības pret sievieti un vardarbības ģimenē problemātika, uzsākta Latvijas dalība Baltās lentītes kustībā⁵, veikti grozījumi normatīvajos aktos, tādējādi uzlabojot pašnodarbinātu personu un viņu laulāto tiesisko aizsardzību atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpuma gadījumos, kā arī uzlabota sadarbība ar citām valsts pārvaldes iestādēm, nevalstiskajām organizācijām un uzņēmumiem.

Pārskata periodā Labklājības ministrijai nebija iespējas organizēt apjomīgas apmācības nozaru speciālistiem dzimumu līdztiesības izpratnes veicināšanai. Vienlaikus tika izmantotas citu nacionālu un starptautisku institūciju piedāvātās iespējas piedalīties semināros, apmācībās un citos izglītojošos pasākumos.

Ar Ziemeļu Ministru padomes finansiālu atbalstu tika īstenots projekts, lai iepazīstinātu pirmsskolas skolotājus ar vienlīdzīgu iespēju zēniem un meitenēm jautājumiem, mazinātu stereotipus par vienu vai otru dzimumu, kā arī veicinātu skolotāju un vecāku izglītību par šiem jautājumiem. Pirmsskolas izglītības speciālistiem tika sniegts vispārīgs ieskats par dzimumu līdztiesības principiem un to ņemšanu vērā, ikdienā strādājot ar bērniem. Projekta ietvaros sagatavotie materiāli tika izplatīti pirmsskolas izglītības iestādēm, kuras izrādīja tādu interesi.

Pārskata periodā Labklājības ministrija vairākkārt ir sniegusi izsmeļošus skaidrojumus dažādām valsts pārvaldes iestādēm, nevalstiskajām organizācijām un fiziskām personām, kā arī plašākai sabiedrībai par dzimumu līdztiesības principiem, nozīmi un dzimumu līdztiesības politikas prioritātēm, tādējādi veicinot stereotipu mazināšanu par sievieti un vīrieti lomu gan speciālistu vidū, gan sabiedrībā kopumā. Neskatoties uz to, vēl arvien vērojamas tendences uztvert vīriešus un sievietes kā indivīdus, kuriem raksturīga vai no kuriem sagaidāma noteikta uzvedība, tai skaitā izglītības un profesijas izvēle, hobiju loks, brīvā laika pavadīšanas veidi un dalība bērnu un citu ģimenes locekļu aprūpē. To uzskatāmi pierādīja arī Tirgus un sociālo pētījumu aģentūras "Latvijas Fakti" 2014.gadā veiktā sabiedrības aptauja par iedzīvotāju izpratni un attieksmi pret dzimumu līdztiesības jautājumiem, kuras rezultātā tika secināts, ka daļa sabiedrības "bioloģiskās atšķirības dzimumu starpā tieši sasaista ar sociālo vidi, pieļaujot, ka bioloģiskās atšķirības determinē dažādus pienākumus un atbildības, kurām jābūt atspoguļotām tiesību aktos un likumos"⁶.

Pārskata periodā īpaša uzmanība pievērsta vardarbības pret sievietēm novēršanai, tēvu lomas popularizēšanai un stiprināšanai sabiedrībā, kā arī starpinstitūciju sadarbībai dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanai. 2014.gadā Labklājības ministrija sadarbībā ar citām institūcijām uzsāka aktīvu darbu pie vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanas tiesiskā ietvara novērtēšanas, tādējādi Latvijai sagatavojoties Eiropas Padomes Konvencijas par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija) parakstīšanai, ko atbilstoši 2015.gada 16.februārī Ministru kabineta apstiprinātā Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai plānots paveikt līdz 2017.gadam⁷.

Stereotipi par vīrišķību un sievišķību negatīvi ietekmē arī cilvēku veselību, līdz ar to vīrieši retāk kā sievietes apmeklē ārstu, tostarp veic profilaktisko apskati. Pārskata periodā ir īstenoti dažādi sabiedrības izpratnes un informētības palielināšanas pasākumi, kas ir vērsti gan uz rūpēm par savu veselību, gan arī savlaicīgu saslimstības risku novēršanu.

⁵ <http://www.whiteribbon.ca/national-community-of-practice/>

⁶ *Tirgus un sociālo pētījumu aģentūra "Latvijas Fakti". Iedzīvotāju izpratne un attieksme pret dzimumu līdztiesības jautājumiem. 2014.gads. 6.lpp. Pieejams: http://www.sif.gov.lv/images/files/SIF/progress-lidzt/Dzimumu_lidztiesiba_Rezultatu_atskaite_09.2014.pdf (29.04.2015.).*

⁷ Ministru kabineta 2015.gada 16.februāra rīkojuma Nr.78 "Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai" pielikuma 111.2. un 111.3.punkts. Latvijas Vēstnesis, 34 (5352), 18.02.2015.

2012.-2014.gadā tika veiksmīgi turpinātas 2009.gadā uzsāktā Vēža savlaicīgas atklāšanas programma⁸, nodrošinot iespēju saņemt valsts apmaksātas krūts vēža un dzemdes kakla vēža profilaktiskās pārbaudes attiecīgi sievietēm vecumā no 25 līdz 67 gadiem un sievietēm vecumā no 50 līdz 68 gadiem, kā arī valsts apmaksātas zarnu vēža profilaktiskās pārbaudes sievietēm un vīriešiem vecumā no 50 līdz 74 gadiem. Iespēju robežās institūcijas īstenojušas informatīvas un izglītojošas aktivitātes, kas vērstas uz agrīnas mirstības mazināšanu, jo īpaši attiecībā uz vīriešu mirstību no ārstējamām vēža slimībām.

Pirmo reizi Latvijā pievērsta uzmanība klimata pārmaiņu, vides aizsardzības un dzimumu līdztiesības savstarpējai sasaistei, ar Ziemeļu ministru padomes finansiālu atbalstu nodrošinot viena Labklājības ministrijas un divu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas speciālistu apmācības par iespējām integrēt dzimuma aspektu klimata un vides aizsardzības politikās. Projekta ietvaros, speciālisti ieguva zināšanas un vērtīgas atziņas, kā arī informāciju, kas balstīta pētījumos un īstenotajā praksē saistībā ar par dzimuma un klimata savstarpējo ietekmi. Kā arī iepazinās ar Dānijas un Zviedrijas pieredzi par īstenotajiem pasākumiem, kas ir būtiski, lai sievietes un vīrieši varētu izprast un spētu pielāgoties dažādajām klimata izmaiņām.

Uzmanība tika pievērsta arī darba tirgus segregācijas mazināšanai, īstenojot pasākumus sieviešu un vīriešu ekonomiskās neatkarības un vienlīdzīgu iespēju veicināšanai darba tirgū. Lai mazinātu darba samaksas atšķirības, ko lielā mērā ietekmē tas, kādās nozarēs sievietes un vīrieši izvēlas veidot savu profesionālo karjeru, 2013.gadā tika izstrādātas rekomendācijas „Sieviešu un vīriešu skaita līdzsvarošanai un dzimumu līdztiesības aspektu integrēšanai Latvijas pirmsskolas, vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības līmeņos, izglītības procesā un saturā līdz 2020.gadam.”

Būtisks ieguldījums situācijas novērtēšanai bija Sabiedrības integrācijas fonda, Labklājības ministrijas, Ekonomikas ministrijas un biedrību "Latvijas Darba devēju konfederācija", "Resursu centrs sievietēm "Marta" un "Lidere" īstenotais projekts "Dzimumu līdztiesība ekonomisko lēmumu pieņemšanā – instruments ekonomiskās konkurētspējas un vienlīdzības veicināšanai"⁹, kura ietvaros tika organizētas dažādas sabiedrības informēšanas aktivitātes, veikta sabiedrības aptauja par iedzīvotāju izpratni un attieksmi pret dzimumu līdztiesības jautājumiem, organizēta pieredzes apmaiņa Latvijas biznesa augstskolu studentu un pasniedzēju iepazīstināšanai ar dzimumu līdztiesības dimensiju biznesa vadībā, kā arī aktualizēts Ilgtspējīgas attīstības indekss, papildinot to ar dzimumu līdztiesības kritēriju. Projekta ietvaros tika īstenota sabiedrības informēšanas kampaņa, lai mazinātu sabiedrībā pastāvošos stereotipus par sieviešu un vīriešu līdztiesīgām iespējām darba tirgū, profesionālajā izaugsmē. Ar vides reklāmu, izglītojošām aktivitātēm un laikmetīgās mākslas izstādī tika aktualizētas plašas diskusijas par sieviešu un vīriešu lomu sabiedrībā kopumā. Kā pozitīvs fakts ir minams, projekta ietvaros sagatavotās vides reklāmas joprojām tiek izvietotas pilsētvidē, dēļ sava veiksmīgā vizuālā risinājuma, tādā veidā nodrošinot informācijas nepārtrauktību. Balstoties uz sekmīgajiem projekta rezultātiem, nākamā politikas plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā plānots izstrādāt rekomendācijas mazāk pārstāvētā dzimuma iesaistīšanā uzņēmējdarbībā.

Darba un ģimenes dzīves veiksmīga saskaņošana ir viens no būtiskiem priekšnoteikumiem, lai gan sievietes, gan vīrieši varētu veiksmīgi iekļauties darba tirgū, tādā veidā nodrošinot savu izaugsmi un labklājību. Darba un ģimenes dzīves saskaņošanas jautājumiem ir pievērsta uzmanība arī šajā pārskata periodā. Bērnu aprūpes iespēju pilnveidošana un dažādu alternatīvu risinājumu meklēšana ir aktuāla darbiniekiem, kuri nestrādā normālu darba laiku (darbs vakaros, brīvdienās, pa

⁸ *Nacionālais veselības dienests: Vēža savlaicīgas atklāšanas programma*. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/469-veselibas-aprupes-pakalpojumi/veza-savlaicigas-atklanas-programma> (19.05.2015.).

⁹ *Sabiedrības integrācijas fonds: Par projektu Dzimumu līdztiesība = instruments un vērtība*. Pieejams: http://www.sif.gov.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=9175%3APar-projektu-Dzimumu-lidztiesiba-instruments-un-vertiba&catid=2%3Afonds&lang=lv (06.05.2015.).

naktīm, maiņu darbs). Lai novērtētu jaunu bērnu aprūpes pakalpojumu piedāvāšanas iespējas, kā arī tā darba devēju ieinteresētību šādus pasākumus īstenot, Labklājības ministrija sadarbībā ar Rīgas pilsētas domi, Valmieras pilsētas domi, Jelgavas pilsētas domi un biedrību "Korporatīvās ilgtspējas attīstības institūts", 2014.gadā sagatavoja un iesniedza projekta pieteikumu Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmas izsludinātajā projektu konkursā "Sociālās politikas inovācijas, kas atbalsta reformas sociālo pakalpojumu jomā"¹⁰. Tāpat tika īstenoti pasākumi, lai veicinātu vīriešu lielāku iesaisti jaundzimušā bērna aprūpē, tādējādi stiprinot ģimenes savstarpējās attiecības, kā arī finansiālā atbalsta palielināšana ģimenēm ar bērniem ir bijuši galvenie darbības virzieni un jau šobrīd ir snieguši pozitīvu rezultātu.

Dzimumu līdztiesības politikas uzraudzības un novērtēšanas kontekstā vērtīgs ieguvums ir aktīva dalība starptautisku institūciju organizētos pasākumos, tai skaitā tematiskās platformās, kontaktu veidošanas aktivitātēs un tiešsaistes diskusijās, tādējādi sniedzot iespēju Latvijas dzimumu līdztiesības speciālistiem pilnveidot zināšanas par citu Eiropas Savienības dalībvalstu īstenoto dzimumu līdztiesību politiku un aktuālajām tendencēm citur pasaulē.

2013.gadā Labklājības ministrija ir apkopojusi informāciju par ANO politikas dokumenta „Pekinas rīcības platforma” ES līmenī izstrādātajiem n apstiprinātajiem indikatoriem un datus par situāciju Latvijā. Ziņojumā apkopotas visas Pekinas Rīcības platformas jomas, tādas kā - nabadzība, izglītība, veselība, vardarbība pret sievietēm, bruņotie konflikti, ekonomika, dalība lēmumu pieņemšanā, institucionālais mehānisms, vienlīdzīga darba samaksa u.c. un apzināts vīriešu un sieviešu stāvoklis Latvijā šajā jomās¹¹. Savukārt 2014.gada augustā Labklājības ministrija sadarbībā ar citām ministrijām un valsts pārvaldes institūcijām sagatavoja un iesniedza ANO Eiropas ekonomiskai komisijai, nacionālo ziņojumu par Pekinas deklarācijas un rīcības platformas un Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās Asamblejas 23.speciālās sesijas rezultātiem¹² par laika periodu no 2009.-2014.gadam.

Tāpat 2013.-2014.gadā ieguldīts apjomīgs darbs Latvijas Prezidentūras Eiropas Savienības Padomē programmas plānošanai un sagatavošanai.

Labklājības ministrijas vadībā turpina darboties Dzimumu līdztiesības komiteja¹³, kuras mērķis ir sekmēt dzimumu līdztiesības politikas pilnveidošanu, dzimumu līdztiesības principa īstenošanu un pārraudzību citu politiku jomās, vienlaikus veicinot ministriju, nevalstisko organizāciju, sociālo partneru, pašvaldību un citu ekspertu sadarbību un līdzdalību. Šobrīd komitejā ir pārstāvētas visas ministrijas (izņemot Finanšu ministriju, kura savu pārstāvi no dalības Dzimumu līdztiesības komitejā atsauca 2012.gadā¹⁴), Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās birojs, Tiesībsarga birojs, Ziemeļu Ministru padomes birojs Latvijā, deviņas nevalstiskās

¹⁰ European Commission. Employment, Social Affairs & Inclusion: *Call for Proposals VP/2014/008*. Pieejams: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=629&langId=en&callId=408&furtherCalls=yes> (19.05.2015.).

¹¹ http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dokumenti_un_tiesibu_akti/pekinas_ricibas_plat1.pdf

¹² Labklājības ministrija. National report on the implementation of the Beijing Declaration and Platform of Action (1995) and the results of the 23rd Special Session of the General Assembly (2000). Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/en/beijing_report_latvia_final_2014_july.pdf (19.05.2015.).

¹³ Labklājības ministra Ulda Auguļa 2010.gada 10.maija rīkojums Nr.48 "Par Dzimumu līdztiesības komitejas izveidi" (pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dz_lidzt_rikojums2.pdf (19.05.2015.)) ar grozījumiem, kas izdarīti ar labklājības ministres Ilzes Viņķeles 2012.gada 13.jūnija rīkojumu Nr.35 (pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/rikojums_130612_.pdf (19.05.2015.)), labklājības ministres Ilzes Viņķeles 2013.gada 13.jūnija rīkojumu Nr.43 (pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dokumenti_un_tiesibu_akti/lm_rik_dzl_kom_170613.pdf (19.05.2015.)) un labklājības ministra Ulda Auguļa 2014.gada 28.augusta rīkojumu Nr.82 (pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dokumenti_un_tiesibu_akti/komiteja_140828_groz.pdf (19.05.2015.)).

¹⁴ *Labklājības ministrija*: 2012.gada 19.jūnija Dzimumu līdztiesības komitejas sēdes protokols. 1.punkts (2.lpp.). Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/protokols_nr_9doc.pdf (21.05.2015.).

organizācijas¹⁵ un "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība". Laikā no 2012.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 31.decembrim notikušas 11 sanāksmes, un tajās piedalījušies gan komitejas locekļi, gan pieaicinātie eksperti no dažādām valsts pārvaldes un pētniecības institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, uzņēmumiem¹⁶, kā arī Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta ekspertu foruma. Komitejas sanāksmju darba kārtības, protokoli, kā arī izskatāmo jautājumu prezentācijas ir pieejamas Labklājības ministrijas mājaslapā¹⁷.

Viens no dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanas instrumentiem valsts pārvaldē ir ministriju atbildīgās amatpersonas, kuras ir nominētas visās ministrijās un Valsts Kancelejā, ar mērķi sekmēt dzimumu līdztiesības aspektu integrēšanu visās valsts pārvaldes nozarēs. Atbildīgo amatpersonu saraksts ir publicēts Labklājības ministrijas mājaslapā¹⁸, līdz ar to jebkuram interesentam ir iespēja noskaidrot sev interesējošās institūcijas nominēto atbildīgo ekspertu un nepieciešamības gadījumā sazināties, lai iegūtu aktuālu informāciju par veiktajiem pasākumiem dzimumu līdztiesības veicināšanai atbilstoši nozares specifikai.

Kopumā vērtējot dzimumu līdztiesības politikas attīstību, secināms, ka viens no būtiskākajiem priekšnosacījumiem šīs politikas mērķu sasniegšanai ir sabiedrības informētība un izpratne par līdztiesības principa nozīmi un ietekmi uz dažādām indivīda dzīves kvalitāti ietekmējošām jomām ilgtermiņā. Tas ir īpaši svarīgi, lai novērstu to, ka dzimumu līdztiesība kā viens no cilvēktiesību principiem publiskajā telpā netiktu pārprasta, interpretēta un izmantota kā sabiedrības pamatvērtību apdraudoša.

Lai nodrošinātu to, ka politikas veidošanā un īstenošanā tiek ņemti vērā sieviešu un vīriešu līdztiesīgu iespēju un tiesību aspekti, svarīga ir sistemātiska un regulāra iesaistīto institūciju speciālistu un ekspertu izglītošana par šiem principiem. Pārskata periodā ierobežoto finanšu un cilvēkresursu dēļ šo uzdevumu nav izdevies veikt kā tas tika plānots.

3. Secinājumi un nākotnē plānotā rīcība

Plāna īstenošana kopumā ir vērtējama kā sekmīga, vienlaikus ir jānorāda uz daļēji izpildītu vai neizpildītu pasākumu būtisku īpatsvaru. Pārskata periodā novērots, ka vēl arvien speciālistu vidū un sabiedrībā pastāv dažāda izpratne par dzimumu līdztiesības principiem un nepieciešamību to integrēt dažādās politikas jomās. Fakts, ka dzimumu līdztiesības politikas īstenošanai ir pieejami ierobežoti valsts budžeta līdzekļi, ir būtisks šķērslis regulāru un apjomīgu kampaņu un iniciatīvu īstenošanai, līdz ar to arī jomu pārstāvošajām organizācijām iesaistīties un sniegt savu ieguldījumu, veicinot dzimumu līdztiesības nodrošināšanu, iespējas ir ierobežotas. Iespēju robežās tiek piesaistīti Eiropas Savienības, Ziemeļu Ministru padomes un citu programmu līdzekļi, taču jāņem vērā, ka pieejamā cilvēkresursu kapacitāte ir nepietiekama visu programmu efektīvai apgūšanai. Papildus dzimumu līdztiesības ekspertu piesaistīšana valsts pārvaldē būtiski uzlabotu gan iespējas izmantot pieejamos resursus, gan aktualizēt dzimumu līdztiesības politikas jautājumus, tādējādi veicinot

¹⁵ Uz ziņojuma izstrādāšanas brīdi Dzimumu līdztiesības komitejā ir pārstāvētas biedrības "Latvijas Dzimumu līdztiesības apvienība", "Resursu centrs sievietēm "Marta"", "Latvijas Darba devēju konfederācija", "Latvijas Pašvaldību savienība", "Latvijas Lauku sieviešu apvienība", "Sieviešu tiesību institūts", "Jauno pensionāru biedrība", "Latvijas Bērnu forums" un nodibinājums "Talsu novada krīžu centrs".

¹⁶ Pārskata periodā Dzimumu līdztiesības komitejas sanāksmēs piedalījušies arī Valsts izglītības satura centra, Centrālās statistikas pārvaldes, Slimību profilakses un kontroles centra, Sabiedrības integrācijas fonda, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras; Latvijas Universitātes Dzimtes studiju centra; biedrības "LĪDERE", nodibinājuma "Latvijas Kopienas iniciatīvu fonds" un SIA "LURSOFT IT" pārstāvji, kā arī studenti.

¹⁷ Labklājības ministrija: *Dzimumu līdztiesības komiteja*. Pieejams: <http://www.lm.gov.lv/text/1651> (07.05.2015.).

¹⁸ Labklājības ministrija: *Par dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanu atbildīgās amatpersonas*. Pieejams: <http://www.lm.gov.lv/text/372> (07.05.2015.).

vienotas izpratnes veidošanos kā speciālistu vidū, tā sabiedrībā kopumā. Savukārt, lai stiprinātu dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanu visās politikas nozarēs un visos politikas līmeņos (plānošana, īstenošana, novērtēšana), nepieciešams izglītēt ministriju un citu valsts pārvaldes iestāžu darbiniekus dzimumu līdztiesības jautājumos, jo īpaši skaidrojot to saistīti ar attiecīgo nozari un ieguvumiem, kas sagaidāmi, horizontāli integrējot dzimumu aspektu visās valsts politikās.

Nevalstisko organizāciju iesaiste un iniciatīvas par dažādiem dzimumu līdztiesības jautājumiem, ir viens no būtiskākajiem atbalstiem šo jautājumu aktualizēšanai sabiedrībā. Attiecībā uz nevalstiskā sektora iniciatīvām dzimumu līdztiesības jautājumos, jāsecina, ka atsevišķas organizācijas ļoti veiksmīgi īsteno dažādus projektus saistībā ar vīriešu un sieviešu līdztiesīgu pieeju dažādiem pakalpojumiem, kā arī veido sabiedrisko domu minētajos jautājumos. Savukārt nevalstiskās organizācijas, kuras specializējas konkrētās jomās, ir veiksmīgi integrējušas dzimumu līdztiesības principu gan pakalpojuma sniegšanā, gan reprezentē sevi kā viedokļa līderus publiskajā telpā. Vienlaikus jāuzsver, ka nevalstiskā sektora aktivitātes ir nelielas mērogā un ierobežotas kapacitātē, lai spētu piesaistīt un aktivizēt lielāku sabiedrības daļu viedokļa formēšanai.

Lai noteiktu turpmāku ietvaru dzimumu līdztiesības politikas īstenošanai, līdz 2015.gada beigām ir plānots izstrādāt un iesniegt Ministru kabinetā pamatnostādnes „Sieviešu un vīriešu līdztiesības nodrošināšanai 2016.-2020.gadam”. Uz šo brīdi, pēc būtības pamatnostādnes dzimumu līdztiesības jomā ir noteiktas ar dokumenta veidu „Konceptija” (MK apstiprinātas 2001.gada 16.oktobrī), kas ir morāli novecojušas. Pamatnostādnēs tiks noteikti jauni attīstības virzieni nākamajiem pieciem gadiem, lai mazinātu nevienlīdzību sieviešu un vīriešu situācijā labklājības, veselības, izglītības, ekonomikas, tiesību aizsardzības u.c. jomās, pievērstu uzmanību ar dzimumu saistītas vardarbības problemātikai, stiprinātu vīrieša un tēva lomu ģimenē un sabiedrībā, kā arī pilnveidotu starpinstitūciju sadarbība šīs politikas ieviešanā.

Detalizēta informācija par Plāna pasākumu izpildes gaitu un rezultātiem iekļauta ziņojuma pielikumā.

Pārskats par Plāna dzimumu līdztiesības īstenošanai 2012.-2014.gadam pasākumu izpildi

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
I Rīcības virziens: Dzimumu lomu un stereotipu mazināšana						
1.1. Veicināt sabiedrības izpratni par dzimumu līdztiesības aspektiem dažādās dzīves jomās.	LM	Nozaru ministrijas, TS, sociālie partneri, pašvaldības.	Īstenoti sabiedrības informēšanas pasākumi (preses relīzes, publikācijas, aktualitātes u.c.).	Esošais valsts budžets Eiropas Kopienas nodarbinātības un sociālās solidaritātes programmas "PROGRESS 2007-2013. Projekta kopējais finansējums: 230 090,16 EUR	Visā periodā	IZPILDĪTS Regulāri sniegta informācija masu medijiem par aktuālajiem notikumiem dzimumu līdztiesības politikā, sniegta atbildes uz žurnālistu jautājumiem, aktuālā informācija publicēta arī LM profilos sociālajos tīklos (<i>Facebook</i> ¹⁹ un <i>Twitter</i> ²⁰). Pārskata periodā LM sagatavojusi kopā 51 preses relīzes par dažādām dzimumu līdztiesības

¹⁹ Facebook: Latvijas Republikas Labklājības ministrija. Pieejams: <https://www.facebook.com/labklajibasministrija> (20.05.2015.).

²⁰ Twitter: Latvijas Republikas Labklājības ministrija. Pieejams: https://twitter.com/Lab_min (20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>jautājumiem (2012.gadā – 14; 2013.gadā – 12; 2014.gadā – 25). Sniegtas 24 atbildes (2012.gadā – 9; 2013.gadā – 8; 2014.gadā – 7) uz iedzīvotāju jautājumiem, kā arī 12 intervijas medijiem (2012.gadā – 3; 2013.gadā – 5; 2014.gadā – 4) par dzimumu līdztiesības jautājumiem.</p> <p>Sabiedriskās politikas centru "Providus" sadarbībā ar Labklājības ministriju laikā no 2013.gada oktobra līdz 2014.gada martam organizēja trīs diskusijas par dažādām dzimumu līdztiesības jomā aktuālām tēmām: Masu mediju loma dzimumu līdztiesības nodrošināšanā; Sieviešu un vīriešu loma politikā un lēmumu pieņemšanas procesos; Darbs+ģimene kuru gan tas satrauc. tika organizēta diskusija par darba un ģimenes dzīves</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>saskaņošanas aspektiem, kurā piedalījās sociālie partneri, uzņēmumi, kuri īsteno pasākumus, kas sniedz atbalstu darbiniekiem veiksmīgi saskaņot savu darbu un privāto dzīvi. Galvenais šo diskusiju mērķis bija aktualizēt jautājumus, kas ietekmē sievietes un vīriešu iespējas realizēt savus talantus, prasmes un zināšanas profesionālā jomā, kā arī diskutēt par šķēršļiem un pozitīvām praksēm, lai veiksmīgi saskaņotu darbu un ģimenes dzīvi.</p> <p>Pārskata periodā sagatavoti desmit dzimumu līdztiesības aktualitāšu pārskati²¹, kas izsūtīti par dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanu atbildīgajām amatpersonām, Komitejai, LM speciālistiem, NVO,</p>

²¹ Labklājības ministrija: *E-zīņas*. Pieejams: <http://www.lm.gov.lv/text/2400> (07.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>EIGE, LU Dzimtes Studiju centram, kā arī citiem interesentiem, kas izteikuši vēlmi aktualitāšu pārskatu saņemt. Pārskati publicēti arī LM mājaslapā.</p> <p>Lai veicinātu bruņoto spēku personālsastāva izpratni par dzimumu līdztiesības aspektiem, NBS cilvēkresursu vadības pamatnostādņēs 2015.-2018.gadam²² ir iekļauts rīcības virziens „Dzimumu līdztiesības politika”, kura ietvaros paredzēts turpināt veicināt dzimumu līdztiesību atbalstošu personāla politiku, paralēli apzinot kaimiņvalstu pieredzi un aktualitātes dzimumu līdztiesības jautājumos, kā arī izskatīt iespējas iekļaut dzimumu līdztiesības jautājumus karavīru apmācības programmās.</p>

 22

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>2014.gadā SIF, LM, EM un biedrību "Lidere", LDDK un RSC Marta īstenotā un PROGRESS finansētā projekta "Dzimumu līdztiesība ekonomisko lēmumu pieņemšanā – instruments ekonomiskās konkurētspējas un vienlīdzības veicināšanai" ietvaros organizēta sabiedrības informēšanas kampaņa "#Līdzvērtīgas iespējas"²³ (vides plakāti, mākslas izstādes, animācijas filma, bukleti, diskusijas u.c.).</p> <p>Lai informētu un izglītotu sabiedrību dažādiem vardarbības veidiem Valsts policija savas aktivitātes vērš divos virzienos: gan kā vispārējo prevenciju (dažādas akcijas, lekcijas),</p>

²³ Sabiedrības integrācijas fonds: Projekta PROGRESS – dzimumu līdztiesības sabiedrības informēšanas kampaņa. Pieejams: http://www.sif.gov.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=9353%3AProjekta-PROGRESS-dzimuma-lidztiesibas-sabiedribas-informšanas-kampana&catid=2%3Afonds&lang=lv (20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						gan kā individuālo prevenciju (attiecas uz darbu ar konkrētām personām) un ko ikdiena veic VP Kārtības policijas amatpersonas visā valsts teritorijā. Saistībā ar vardarbības problēmu, VP ir izstrādājusi informatīvi izglītojošas prezentācijas: “Atpazīsti un novērs – vardarbība skolā” (par skolēnu savstarpējām attiecībām, īpaši uzmanību vēršot vardarbības problēmai, mudina atpazīt vardarbīgu uzvedību dažādās situācijās)”, “Vardarbība”, “Saruna par vardarbību ģimenē”, „Vardarbība un ar to saistīta atbildība”.
1.2.Veicināt sociālā darba speciālistu izpratni par dzimumu līdztiesības jautājumiem	LM	-	Izstrādāta apmācību programma Apmācīti 250 sociālā darba speciālisti	Esošais valsts budžets	2012.gada 2.ceturksnis No 2012.gada 3.ceturkšņa regulāri, divas reizes gadā	IZPILDĪTS 02.03.2012. Pašvaldību sociālo dienestu metodiskās sanāksmes ietvaros tika veikta speciālistu aptauja ar mērķi noskaidrot, kādas ar dzimumu līdztiesību saistītas tēmas sociālajiem

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>darbiniekiem būtu visaktuālākās, kādam apmācību veidam sociālie darbinieki dotu priekšroku un kādās grupās tās būtu organizējamās un kāds būtu optimālais apmācībām veltāmais laiks. Uz anketas jautājumiem atbildēja 122 speciālisti. Kā aktuālāko jautājumu, par kuru būtu interese vairāk uzzināt tika minēta – ģimene, uz dzimumu balstīta vardarbība un nodarbinātības tēma. Kā optimālāko laiku, ko varētu veltīt apmācībām tika norādīts 4 stundas un pēc iespējas tuvāk darba un dzīves vietai (novada centrs).</p> <p>25.09.2013. Sociālā darba speciālistu sadarbības padomes sēdē²⁴ sociālā darba speciālisti tika informēti par aktualitātēm vardarbības ģimenē un vardarbības pret</p>

²⁴ Labklājības ministrija: *Sociālā darba speciālistu sadarbības padome > 2013.gads*. Pieejams: <http://www.lm.gov.lv/text/2625> (07.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>sievietēm novēršanā.</p> <p>Sociālās jomas speciālistu apmācības par dzimumu līdztiesības jautājumiem tika nodrošinātas Projekta "Eiropas Savienības fondu administrēšana Labklājības ministrijā 2007. – 2013.gada plānošanas periodā (2012. – 2015.gads)" aktivitāte "Horizontālās politikas koordinēšanas funkciju nodrošināšana. 2012. un 2013.gadā tika organizēti 8 semināri un sniegts vispārējs ieskats par dzimumu līdztiesības aspektiem un to nozīmi 148 speciālistiem 2012.gadā un 79 speciālistiem 2013.gadā dažādos Latvijas reģionos. 2014.gadā semināri netika organizēti.</p> <p>2014.gada 1. un 4.decembrī Limbažos un Tukumā Resursu centrs sievietēm Marta sadarbībā ar Valsts policiju un Labklājības</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						ministriju organizēja apmācību seminārus speciālistiem par vardarbības pret sievietēm ģimenē gadījumu risināšanu. Semināros bez sociālās jomas speciālistiem piedalījās arī psihologi, bāriņtiesu speciālisti, ģimenes ārsti un valsts un pašvaldību policiju darbinieki, kopā 70 dalībnieki. Semināros tika analizētas speciālistu praktiskās iemaņas darbā ar sievietēm, kuras cietušas no vardarbības. Secināts, ka ir jāpievērš nopietnāka uzmanība speciālistu izglītošanai.
1.3.Integrēt dzimumu līdztiesības pirmsskolas iestāžu darbā.	LM	IzM, VISC, ZMP	Iztulkota dāņu autores L.Windelfeldt grāmata bērniem „Den dag da Fredirik var Frida og Den dag da Rikke var Rasmus”	ZMP finansējums: 9149 EUR (6430 LVL)	2012.gada 2.ceturksnis	IZPILDĪTS LM un ZMP pilotprojekts "Dāņu bērnu grāmatas "Den Dag da Rikke var Rasmus og Den Dag Da Frederik var Frida" un metodiskās brošūras "Bornehaver med

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
			un pielikums (metodiskais materiāls skolotājiem darbā ar grāmatu)			<p>Plads til PippiPrinser og PiratPrinsesser" tulkošana, izdošana, un pirmsskolas mācību iestāžu personāla un vecāku izglītošana par vienādu iespēju veicināšanu zēniem un meitenēm" sadarbībā ar Ķekavas novada Katlakalna pirmsskolas izglītības iestādi "Bitīte" īstenots no 01.01.-31.12.2012.</p> <p>Projekta rezultātā iespiestas 500 divpusējas grāmatas pirmsskolas vecuma bērniem "Todien, kad Kārlis bija Karlīna" un "Todien, kad Rūta bija Rihards" un 500 metodiskās brošūras pirmsskolas izglītības iestāžu skolotājiem „Bērnu dārzi, kuros vieta ir PepijPrinčiem un PirātPrincesēm". Tāpat izveidota īsfilma par darbu ar metodisko materiālu.²⁵</p>

²⁵ Labklājības ministrija: *Labklājības ministrijas un Ziemeļu ministru padomes pilotprojekts*. Pieejams: <http://www.lm.gov.lv/text/2326> (07.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						Materiālu tapšanā un pedagogu iepazīstināšanā ar tiem informatīvu atbalstu sniedza arī VISČ.
1.4.Veicināt pirmsskolas izglītībā iesaistīto speciālistu un vecāku izpratni par dzimumu līdztiesības aspektu integrēšanu darbā ar pirmsskolas vecuma bērniem	LM	IzM, VISČ, ZMP	Izstrādāta apmācību programma par vienlīdzīgām iespējām puisiem un meitenēm	skatīt informāciju pie 1.3.pasākuma	2012.gada 3.ceturksnis	IZPILDĪTS Pārskata periodā 2 lektori un LM pārstāvis pēc sagatavotas 3 stundu izglītojošas programmas sniedza Latvijas situācijas vispārīgu raksturojumu no dzimumu līdztiesības aspekta par dažādām jomām, skaidrojot pamatjēdzienus un diskutējot par labās prakses piemēriem un pieejām, kādas pedagogi var izmantot pirmsskolas darbā 13 dažādās Latvijas pilsētas, piedaloties 280 speciālistiem. Analizējot ikdienas situācijas un rotaļas, speciālisti atzina, ka ir vērojamas atšķirības starp zēniem un meitenēm rīcībā, attieksmē, rotaļās, ko ietekmē vai var ietekmēt pieaugušo attieksme un izpratne par meiteņu un zēnu
			Apmācīti 70 speciālisti un vecāki		2013.gada 1.ceturksnis	

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>lomu šobrīd un nākotnē. Pedagogi atzina, ka ir uzzinājuši daudz jauna un seminārā dzirdētais, kā arī grāmata ir noderīga, ikdienā runājot ar bērniem, mācot un attīstot dažādas prasmes (ģērbšanās, rotaļas, ēšana, atpūta), kas ir svarīgas, lai bērns veidotos par pastāvīgu un domājošu personību.</p> <p>Pēc grāmatas prezentācijas un reakcijām publiskajā telpā, kā arī to, ka projektā pieejamie finanšu resursi apmācībām bija ierobežoti, tika nolemts apmācības īstenot tikai vienai mērķa grupai, t.i., pirmsskolas speciālistiem, lai veicinātu izpratni par dzimumu līdztiesības aspektiem pirmsskolas izglītības darbā un aptvertu pēc iespējas plašāku speciālistu loku un dažādās Latvijas vietās.</p> <p>2011.-2013.gadā VISC īstenotajā ESF projekta „Vispārējās izglītības</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>pedagogu tālākizglītība” programmā PII vadītājiem un metodikiem profesionālo un pedagoģisko kompetenču pilnveidei tika iekļauti jautājumi par bērna personību un viņa individuālās attīstības tendencēm, tostarp par zēnu un meiteņu vienlīdzīgām iespējām.</p> <p>28.03.2012. Rīgas Valda Zālīša pamatskolā notika izglītības pārvalžu pirmsskolas speciālistu un sākumskolas skolotāju metodisko apvienību vadītāju seminārs, kurā tika pārrunāts jautājums par dzimumu līdztiesības nodrošināšanu vienā no PII (Limbažu PII „Buratīno”). Diskusiju vadīja RCS Marta vadītāja Iluta Lāce. Seminārā piedalījās 50 dalībnieku.</p> <p>24.10.2012. Rīgas Motormuzejā notika</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>seminārs izglītības pārvalžu pirmsskolas speciālistiem (vairāk kā 80 dalībnieki), kurā ar prezentāciju par dzimumu līdztiesības jautājumiem piedalījās arī LM pārstāvis.</p> <p>2014.gadā notikuši 5 reģionāli semināri izglītības iestāžu vadītājiem un pedagogiem, tostarp PII pedagogiem, par drošu un veselīgu skolas vidi. Viens no semināru tematiem bija dzimumu līdztiesības aspektu integrēšana pedagoģiskajā un mācību procesā PII, kā arī izpratnes veicināšana par sieviešu un vīriešu veselību ietekmējošajiem faktoriem un prevenciju pedagoga darbā. Kopumā seminārā piedalījās 226 dalībnieki.</p>
1.5.Veicināt „Baltās lentītes” akcijas attīstīšanos — vīriešu kustību ar mērķi	LM	NVO	Vardarbības tēma aktualizēta Dzimumu	Esošais valsts budžets	2012.gada 4.ceturksnis	IZPILDĪTS

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
apkarot pret sievietēm vērstu vardarbību			līdztiesības komitejas sēdē		No 2013.gada 1.ceturkšņa reizi gadā	Vardarbības tēma aktualizēta kopumā četrās Komitejas sanāksmēs: 11.12.2013. LM un TM pārstāvji, kā arī Nodibinājuma "Talsu novada krīžu centrs" speciālisti iepazīstināja komitejas locekļus ar pasākumiem, kas veicami vardarbības pret sievietēm mazināšanā ²⁶ ; 26.03.2014. LM pārstāve iepazīstināja Komitejas locekļus ar FRA pētījuma par uz dzimumu balstītas vardarbības pret sievietēm rezultātiem ²⁷ ; 24.09.2014. ²⁸
			Identificēti sabiedrībā pazīstami vīrieši, kas popularizēs „Baltās lentītes” kustību			
			Aktualizēta vardarbības tēma medijos (preses relīzes, publikācijas u.c.)			

²⁶ Labklājības ministrijas Dzimumu līdztiesības komitejas sanāksme. Protokols Nr.14, 3.punkts. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dokumenti_un_tiesibu_akti/protokols27122013.pdf (12.05.2015.).

²⁷ Labklājības ministrijas Dzimumu līdztiesības komitejas sanāksme. Protokols Nr.15., 1.punkts. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dokumenti_un_tiesibu_akti/protokols.pdf (12.05.2015.) // Prezentācija par Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras pētījuma par uz dzimumu balstītas vardarbības pret sievietēm rezultātiem. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dokumenti_un_tiesibu_akti/fra_petijums.pdf (12.05.2015.) // European Union Agency for Fundamental Rights. *Violence against women: an EU-wide survey. Main results report*. Pieejams: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report> (12.05.2015.).

²⁸ Labklājības ministrijas Dzimumu līdztiesības komitejas sanāksmes Protokols Nr.17, 5.jautājums. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dokumenti_un_tiesibu_akti/komiteja_141016_protokols_17.pdf (12.05.2015.) // Ministru kabineta 2014.gada 23.decembra noteikumi Nr.790 "Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas kārtība no vardarbības cietušām un vardarbību veikušām personām". Latvijas Vēstnesis 257 (5317), 30.12.2014. LMzino_030715

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>12.12.2014.²⁹ LM pārstāve iepazīstināja Komitejas locekļus ar kārtību, kādā tiek sniegti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi no vardarbības cietušām personām un vardarbības veicējiem.</p> <p>25.11.2014. labklājības ministrs Uldis Augulis publiski aicināja Latvijas vīriešus iesaistīties vardarbības pret sievietēm izplatības mazināšanā, t.sk., Ministru kabineta sēdē klātesošos ministrus vīriešus. Sociālajos tīklos <i>Twitter</i> un <i>Facebook</i> tika izplatīts aicinājums atsaukties ministra aicinājumam un piespraust balto lentīti pie apģērba, tādā veidā simbolizējot savu atbalstu vardarbības pret sievieti</p>

²⁹ Labklājības ministrijas Dzimumu līdztiesības komitejas sanāksmes Protokols Nr.18., 4.jautājums. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dokumenti_un_tiesibu_akti/komiteja_protokols_150114_final.pdf (12.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>izskaušanai.. Akcijā iesaistījās arī LM³⁰ un Rīgas Pašvaldības policijā³¹ strādājošie vīrieši.</p> <p>25.11.-10.12.2014. portālā <i>Delfi.lv</i> iedzīvotājiem bija iespēja balsot par kādu no trim labklājības ministra U.Auguļa nominētajiem kandidātiem Latvijas Baltās lentītes kustības vēstnieka titulam. Balsojumā kopumā pedalējās 1754 unikālie lietotāji, un balsojumā visvairāk balsis (51,6%) saņēma pasaules čempions boksā, policists Mairis Briedis, otrajā vietā ierindojās TV raidījumu vadītājs Renārs Zeltiņš (31,5% balsu), bet trešajā vietā – Valsts Policijas</p>

³⁰ Labklājības ministrijas kungi, atbalstot Baltās lentītes kustību, iestājas pret vīriešu vardarbību pret sievietēm. Pieejams:

<https://www.facebook.com/labklajibasministrija/photos/pb.1504445909783270.-2207520000.1431412920./1605552269672633/?type=3&theater> (12.05.2015.).

³¹ Rīgas Pašvaldības policija pret vardarbību! Pieejams: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=385744714922560&set=p.385744714922560&type=1&theater> (12.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>priekšnieks Ints Ķuzis (16,9% balsu)³².</p> <p>Medijos vardarbības tēma aktualizēta vairākkārt, jo īpaši saistībā ar sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem no vardarbības cietušām un vardarbību veikušām personām, Baltās lentītes kustību un pievienošanās procesu Stambulas konvencijai. Informācija publicēta presē, interneta portālos, sociālajos tīklos, kā arī sniegtas intervijas radio un televīzijas programmās.</p> <p>Lai mazinātu vardarbības gadījumu skaitu, kas vērsta pret bērniem, kā arī veicinātu iespēju saņemt palīdzību, 2013.gadā VBTAI Uzticības</p>

³² *Balso un izvēlies savu favorītu – baltās lentītes vēstnieku Latvijā*. Pieejams: <http://www.delfi.lv/vina/personiba-un-brivais-laiks/aktuali/balso-un-izvelies-savu-favoritu-baltas-lentites-vestnieku-latvija.d?id=45263640> (12.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						tālrūnis divu nedēļu garumā rīkoja akciju „Vardarbība nav mazs noslēpums! Runā par TO!” Akcijas ietvaros pieaugušie tika aicināti ziņot par vardarbības gadījumiem gan ģimenēs, izglītības un aprūpes iestādēs, u.c., kā arī zvanītājiem bija iespēja saņemt psiholoģisku palīdzību un atbalstu.
1.6. Veicināt dzimumu līdztiesības principu ievērošanu civiltiesiskajos strīdos, kas saistīti ar bērna aizgādību un aprūpi	LM	TM, bāriņtiesas, TS, NVO	Sagatavots projekta pieteikums iesniegšanai Eiropas Kopienas Nodarbinātības un sociālās solidaritātes programmā PROGRESS, lai izglītotu bāriņtiesas speciālistus un tiesnešus par dzimumu līdztiesības principu ievērošanu civiltiesiskajos strīdos, kas saistīti ar bērna aizgādību	Esošais valsts budžets	2014.gada 4.ceturksnis	NAV IZPILDĪTS Projekta pieteikums netika sagatavots, jo pārskata periodā Eiropas Kopienas Nodarbinātības un sociālās solidaritātes programmas PROGRESS ietvaros netika izsludināti konkursi, kuros būtu piedāvāta iespēja pretendēt uz atbalstu projekta aktivitātēm, lai plašāk analizētu situāciju šajā jautājumā, kā arī piedāvātu konkrētas aktivitātes.

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
			un aprūpi			
1.7.Veicināt skolēnu izpratni par dzimumu līdztiesības jautājumiem	IzM	LM, TS, VISC, NVO	Apmācīti 200 sociālo zinību pedagogi par dzimumu līdztiesības jautājumiem Īstenotas lomu maiņas dienas skolās	Darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.2.1.2.3.apakšakti vitātes „Vispārējās izglītības pedagogu kompetences paaugstināšana un prasmju atjaunošana” projekts „Vispārējās izglītības pedagogu tālākizglītība” ESF un valsts budžeta finansējums 3 672 187.41 EUR (kopā visam projektam 2010.-2014.g.)	Visā periodā	DAĻĒJI IZPILDĪTS 08.2011.-11.2013. VISC īstenoja ESF projektu „Vispārējās izglītības pedagogu tālākizglītība”, kura ietvaros pedagogiem tika piedāvāti dažādi tālākizglītības kursu satura moduļi. Jautājumi par dzimumu līdztiesību tika iekļauti: 1) modulī „Vērtības un sabiedrības daudzveidība”, ko apguva 343 pedagogi, 2) modulī „21.gadsimta jaunieša identitātes veidošanās ētisko principu un vērtību ietekmē”, ko apguva 88 pedagogi, 3) modulī „Morālās dilemmas mūsdienu ģimenē un sabiedrībā”, ko apguva 47 pedagogi, 4) un modulī „Sabiedrības un kultūru transformācijas 20.- 21.gadsimtā aktuālās problēmas: globalizācija,

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>riski, sociālo izmaiņu traumas, uzticēšanās kultūra. Modernitātes un postmodernitātes jēdzieni", ko apguva 96 pedagogi.</p> <p>Lai nodrošinātu mācību literatūras kvalitātes uzlabošanu un vienotu pieeju tās izvērtēšanā, 2012.gada nogalē un 2013.gada janvārī VISC īstenoja mācību literatūras izvērtēšanai piesaistīto recenzentu (pedagogu) profesionālās kvalifikācijas pilnveides programmu „Mācību grāmata mūsdienīga mācību procesa kontekstā (mācību literatūras atbilstības standartam izvērtēšana)”. Kursos 155 mācību literatūras recenzenti (pedagogi) mācību literatūru (tās saturu un ilustratīvo materiālu) analizēja gan veselības un cilvēkdrošības, gan dzimumu līdztiesības aspektā. Piemēram,</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>pārrunājot mācību grāmatā ietvertos didaktiskos un tiesiskos aspektus un praktiskā darbībā analizējot mācību literatūras teksta piemērus un vizuālās informācijas kvalitāti un atbilstību mācību mērķiem, kursu dalībnieki praktiski mācījās saskatīt dažādus dzimumu stereotipus un situācijas, kas veido aplamus priekšstatus par zēnu un meiteņu vienlīdzīgām tiesībām un iespējām.</p> <p>Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija kustības „Draudzīga skola” ietvaros, sadarbībā ar centra “Nodibinājums Dardedze” un “Latvijas Vecāku forums” dažādos pasākumos, kuros piedalījās gan skolotāji, gan skolēni ir aktualizējuši jautājumus par vardarbības prevenciju un drošām un cieņpilnām attiecībām skolā.</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						Tāpat VBTAI 2013. gadā organizēja konkursu „Manas un Tavas brīvības robežas internetā”, lai aktualizētu interneta drošības un savstarpējās cieņas tēmu, kurā aicināja piedalīties vispārizglītojošo vai profesionālo izglītības iestāžu skolēnus un audzēkņus, sākot no 5. klases. Konkursa dalībnieki veidoja sociālās vides reklāmas maketu projektus, tajos paužot savu izpratni un vēstījumu par interneta lietotāju drošību, atbildību un savstarpējo cieņu.
II Rīcības virziens: Sieviešu un vīriešu veselīga un videi draudzīga dzīvesveida veicināšana						
2.1. Palielināt valsts organizētā vēža skrīninga ietvaros izmeklēto sieviešu skaitu.	VM	NVD, NVO, pašvaldības, ģimenes ārsti	Īstenoti informatīvie pasākumi sievietēm par dzemdes kakla un krūts vēža profilaksi un agrīnas diagnostikas iespējām un	Esošais valsts budžets	Visā periodā	IZPILDĪTS 03.12.2014. izplatīta preses relīze ar atgādinājumu iedzīvotājiem par iespēju veikt valsts apmaksātas vēža profilaktiskās pārbaudes. Sniegta informācija par visu trīs veidu profilaktisko

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
			rezultātiem.			<p>izmeklējumu veikšanas iespējām – krūts vēža, dzemdes kakla vēža un kolorektālā vēža (mērķauditorija gan sievietes, gan vīrieši).</p> <p>15.10.2014. izplatīta preses relīze ar aicinājumu sievietēm Krūts veselības mēneša laikā aktīvi pievērst uzmanību nepieciešamībai un iespējai bez maksas veikt profilaktiskās krūts vēža pārbaudes skrīninga programmas ietvaros.</p> <p>Izvietoti informatīvās kampaņas „Pārbaudi veselību, valsts maksā!” reklāmas materiāli radio, TV un internetā latviešu un krievu valodā ar kopējo potenciāli sasniegto mērķauditoriju 723 540 iedzīvotāji. Informatīvās kampaņas aktivitātes bija vērstas uz visām mērķa grupām, kurām tiek</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>nodrošinātas valsts apmaksātas vēža profilaktiskās pārbaudes – sievietes vecumā no 25 līdz 74 gadiem un vīrieši vecumā no 50 līdz 74 gadiem. Kampanas ietvaros īstenotās aktivitātes bija vērstas gan uz sieviešu, gan uz vīriešu mērķauditoriju.</p> <p>NVD profilā sociālajā tīklā <i>Twitter</i>³³ regulāri ievietota informācija par tām iedzīvotāju grupām, kuras var veikt minētās pārbaudes; informatīvi attēli par pārbaužu veikšanas soļiem u.c. informācija).</p> <p>2014.gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, skrīninga atsaucība ir palielinājusies visos skrīninga izmeklējumu</p>

³³ *Twitter*: Nacionālais veselības dienests. Pieejams: <https://twitter.com/VMNVD/status/540406860344745986><https://twitter.com/VMNVD/status/541888930258636800>
(20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						veidos: a) krūts vēža profilaktisko izmeklējumu 2012.gadā veica 32,7% no mērķa grupas, 2013.g. 34,2% un 2014.gadā 35,9%; b) dzemdes kakla vēža profilaktisko izmeklējumu veica 26,7%, 2013.g. - 27,4% un 2014.g.- 27,8% no mērķa grupas; c) zarnu vēža profilaktisko izmeklējumu 2012.g. veica 7,63%, 2013.g. - 9,64% un 2014.g. - 10,59% no mērķa grupas (gan vīrieši, gan sievietes kopā). Savukārt sieviešu mērķgrupā zarnu vēža profilaktisko izmeklējumu 2012.g. veica 5.22%, 2013.g. - 6.61% un 2014.g. - 7.01% sieviešu
2.2. Mazināt vīriešu mirstību no ārējiem nāves cēloņiem (pašnāvības, ceļu satiksmes negadījumi).	VM	CSDD, IeM, VP, NVO, pašvaldības	Apkopoti situāciju raksturojošie statistiskie dati par vīriešu mirstības rādītājiem no ārējiem nāves cēloņiem,	Esošais valsts budžets	Visā periodā	IZPILDĪTS Uzturēta un papildināta Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datubāze. Apkopota ikgadējā statistika

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
			<p>analizētas cēloņsakarības, izdarīti secinājumi un veikta to izplatīšana ar masu mēdiu starpniecību (intervijas radio, televīzijā, atbildot uz masu mēdiu rakstiskiem jautājumiem, informācija sociālajos tīklos u.c.)</p>			<p>par mirstību (t.sk. no pašnāvībām un transporta nelaimes gadījumiem: dinamikā, vecuma un dzimuma grupās), iekļauta „Latvijas veselības aprūpes statistikas gadagrāmātā 2013”³⁴.</p> <p>SPKC izstrādājis 6 pašvaldību veselības profilus³⁵ lielajām republikas pilsētām: Jēkabpils, Daugavpils, Jūrmala, Valmiera, Rēzekne, Rīga. Papildus izstrādāts profils Kalnciema pagastam – kā „pilots” pagastu līmenī; rādītāji (t.sk. mirstība) analizēti nāves cēloņu un dzimumu griezumā.</p> <p>Sagatavots Latvijas reģionu</p>

³⁴ Slimību profilakses un kontroles centrs. *Latvijas veselības aprūpes statistikas gadagrāmata 2013*. Pieejams: <http://www.spkc.gov.lv/veselibas-aprupes-statistika/> (20.05.2015.).

³⁵ Slimību profilakses un kontroles centrs. *Pašvaldību veselības profili*. Pieejams: <http://www.spkc.gov.lv/pasvaldibu-veselibas-profili/> (20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>veselības profils (2010-2013)³⁶. Rādītāji (t.sk. mirstība) analizēti nāves cēloņu un dzimumu griezumā.</p> <p>Aprēķināti un analizēti potenciāli zaudētie mūža gadi Latvijā 2013.gadā. Analizēta vīriešu priekšlaicīgā mirstība, tajā skaitā reģionu griezumā. Dati iekļauti Sabiedrības veselības pamatnostādņu 2011.-2017.gadam vidusposma izvērtējuma ziņojumā³⁷, "Latvijas veselības aprūpes statistikas gadagrāmatā 2013" un Latvijas veselības un veselības aprūpes rādītāju datubāzē³⁸.</p> <p>2014. gadā sagatavots arī</p>

³⁶ Slimību profilakses un kontroles centrs. *Latvijas reģionu veselības profils 2010.-2013.gadā*. Pieejams: http://www.spkc.gov.lv/file_download/2251/Regioni_profils_2010-2013.pdf (20.05.2015.).

³⁷ *Veselības ministrija: Latvijas Universitātes izvērtējums Sabiedrības veselības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam izstrādei*. Pieejams: http://www.vm.gov.lv/images/userfiles/sab_ves_pamatnost_izvertejums_31_01_14.pdf (20.05.2015.).

³⁸ *Slimību kontroles un profilakses centrs: DPS – Latvijas veselības un veselības aprūpes rādītāju datubāze*. Pieejams: <http://www.spkc.gov.lv/index.php?id=5> (20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>SPKC E-žurnāla "AIPAP" 7.numurs, kurā ietverts raksts "Vai Latvijā ir novērojama pašnāvību sezonālitate?"³⁹. Rakstā iekļauta mirstības no pašnāvībām analīze dzimumu grupās pa gada mēnešiem, un gadalaikiem, meklējot iespējamās cēloņsakarības.</p> <p>2014. gadā SPKC un VM organizēja nacionāla līmeņa sociālo kampaņu ar mērķi mazināt aizspriedumus pret psihisku saslimšanu "Nenovērsies!", kuras ietvaros tika izveidota mājaslapa www.nenoversies.lv. Mājaslapas sadaļā "Atpazīsti" iekļauta arī informācija par pašnāvības riska faktoriem, pazīmēm un palīdzības iespējām. Šī informācija ietilpa arī</p>

³⁹ Slimību kontroles un profilakses centrs. *Vai Latvijā ir novērojama pašnāvību sezonālitate?* Žurnāls "AIPAP: Aktuāla informācija par atkarības problēmām". Nr.7/2014, 2014. 13.-14.lpp. Pieejams: http://www.spkc.gov.lv/file_download/1907/AIPAP7.pdf (20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>kampaņas ietvaros sagatavotajā e-grāmatā “Psihiskās saslīmšanas, to pazīmes, diagnostika un ārstēšanas metodes”⁴⁰. Kampaņas ietvaros notika arī preses konference, tika sagatavoti vairāki ekspertu komentāri laikrakstos un portālos, intervijas radio un televīzijā, vairākas preses relīzes, ieraksti sociālajos tīklos, ekspertu diskusijas ar psihiatru un psihoterapeitu piedalīšanos (ar iespēju iedzīvotājiem iesūtīt jautājumus), kurās tika diskutēts arī par pašnāvību tematiku. Kā viens no kampaņas sadarbības partneriem bija arī krīzes centrs “Skalbes”, kura krīzes tālrunis tika popularizēts kampaņas ietvaros.</p> <p>2014.gadā tika publicēts</p>

⁴⁰ Slimību profilakses un kontroles centrs. Psihiskās saslīmšanas, to pazīmes, diagnostika un ārstēšanas metodes. Pieejams: www.nenoversies.lv/pdf/SPKC_e_gramata.pdf (20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>2013.gadā sagatavotais materiāls "Pašnāvību novēršana: informatīvais materiāls skolotājiem un citiem skolu darbiniekiem"⁴¹, kurā analizēti arī bērnu pašnāvību riska faktori.</p> <p>2014.gadā SPKC pārstāvji snieguši vairākas intervijas TV, radio un rakstošajiem medijiem par pašnāvību tematiku (epidemioloģiskie rādītāji, riska faktori u.c.).</p>
2.3.Palielināt valsts organizētā vēža skrīninga ietvaros izmeklēto vīriešu skaitu.	VM	NVD, NVO, pašvaldības, ģimenes ārsti	Īstenoti informatīvie pasākumi vīriešiem par kolorektālā (zarnu) vēža profilaksi un agrīnas diagnostikas iespējām un rezultātiem.	Esošais valsts budžets	Visā periodā	<p>IZPILDĪTS</p> <p>03.12.2014. izplatīta preses relīze ar atgādinājumu iedzīvotājiem par iespēju veikt valsts apmaksātas vēža profilaktiskās pārbaudes. Sniegta informācija par visu trīs veidu profilaktisko izmeklējumu veikšanas iespējām – krūts vēža,</p>

⁴¹ Slimību kontroles un profilakses centrs. *Pašnāvību novēršana: informatīvais materiāls skolotājiem un citiem skolu darbiniekiem*. Pieejams: http://www.spkc.gov.lv/file_download/1865/Buklets_Pasnāvibu_noversana.pdf (20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>dzemdes kakla vēža un kolorektālā vēža (mērķauditorija gan sievietes, gan vīrieši).</p> <p>Izvietoti informatīvās kampaņas „Pārbaudi veselību, valsts maksā!” reklāmas materiāli radio, TV un internetā latviešu un krievu valodā ar kopējo potenciāli sasniegto mērķauditoriju 723 540 iedzīvotāji. Informatīvās kampaņas aktivitātes bija vērstas uz visām mērķa grupām, kurām tiek nodrošinātas valsts apmaksātas vēža profilaktiskās pārbaudes, tai skaitā vīrieši vecumā no 50 līdz 74 gadiem kolarektālā vēža skrīningā.</p> <p>NVD profilā sociālajā tīklā</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p><i>Twitter</i>⁴² regulāri ievietota informācija par tām iedzīvotāju grupām, kuras var veikt minētās pārbaudes; informatīvi attēli par pārbaužu veikšanas soļiem u.c. informācija.</p> <p>Zarnu vēža skrīninga profilaktisko izmeklējumu atsaucība vīriešu vidū ir palielinājusies 2014. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem: 2012.g. veica 2.41%, 2013.g. - 3.03% un 2014.g. - 3.58% vīriešu mērķgrupas.</p>
2.4.Popularizēt sieviešu un vīriešu veselību ietekmējošos faktoros.	IzM	VM	<p>Tēma aktualizēta projektu nedēļas laikā skolās</p> <p>Sagatavoti un izplatīti informatīvi materiāli</p>	Esošais valsts budžets	Visā periodā	<p>IZPILDĪTS</p> <p>Lai sniegtu praktiskus padomus, kā ikdienu padarīt fiziski aktīvāku, un skaidrotu fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā un</p>

⁴² *Twitter*: Nacionālais veselības dienests. Pieejams: <https://twitter.com/VMNVD/status/540406860344745986><https://twitter.com/VMNVD/status/541888930258636800> (20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
			Izveidoti un novadīti informatīvi pasākumi, lekcijas, diskusijas vīriešiem un ģimenēm par vīriešu un sieviešu veselību ietekmējošiem risku faktoriem			uzlabošanā, SPKC un VM organizēja sabiedrības informēšanas kampaņu par fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā un fizisko aktivitāšu veidiem dažādām iedzīvotāju grupām. Kampaņas ietvaros sagatavoti: a) infografikas “Fizisko aktivitāšu piramīda”, “Aktīvāka diena darba vietā”, “Esi aktīvs visu gadus” un “Kā patīkami likt lietā uzņemtās kalorijas?” ⁴³ ; b) sagatavoti videopadomi ar sabiedrībā pazīstamu cilvēku piedalīšanos, kuros slavenības parāda savu fizisko aktivitāšu “recepti”, kas ļauj uzturēt labu fizisko formu ⁴⁴ ; c) organizēts publisks pasākums “Sportiskais randiņš”, kas kopīgās fiziskajās aktivitātēs pulcēja vairāk nekā 300 dalībnieku;

⁴³ Slimību profilakses un kontroles centrs: Infografiki. Pieejams: <http://www.spkc.gov.lv/infografiki/> (20.05.2015.).

⁴⁴ Slimību profilakses un kontroles centrs: Sportiskais randiņš. Pieejams: www.spkc.gov.lv/veselibas-vasara/ (20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>2013., 2014.gadā SPKC un VM organizēja sabiedrības informēšanas kampaņu par sirds un asinsvadu slimību riska faktoriem, kurus var novērst, lietojot atbilstošu uzturu. Kampaņas ietvaros:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sagatavota infografika "Top 10 veselai sirdij"; b) organizētas tiešsaistes diskusijas par sirdij veselīgu uzturu, kuru laikā skatītājiem bija iespēja uzdot jautājumus speciālistiem; c) sagatavoti video raidījumi "Cep kamēr mīksts", kuros tiek demonstrēta sirds veselībai labvēlīgas maltītes pagatavošana⁴⁵; d) sagatavoti un laikrakstos un sociālajos tīklos publicēti raksti "Uzturs veselai sirdij"; e) sagatavoti un portālā www.draugiem.lv pieejami divi uztura paradumu

⁴⁵ Slimību profilakses un kontroles centrs. Raidījums "Cep, kamēr mīksts" radījis īpašu četru sēriju miniseriālu "Veselai sirdij!". Pieejams: www.spkc.gov.lv/aktualitates/997/raidijums-cep-kamer-miksts-radijis-ipasu-cetru-seriju-miniserialu-veselai-sirdij (20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>pašnovērtējuma testi, kas ļauj novērtēt zināšanas par sirdij veselīgu uzturu⁴⁶.</p> <p>Lai skaidrotu pasīvās smēķēšanas negatīvo ietekmi uz bērnu veselību un kļūdētu sabiedrībā pastāvošos mītus par pasīvo smēķēšanu, SPKC un VM organizēja sabiedrības informēšanas kampaņu, kuras ietvaros tika izstrādāta mājas lapa www.pasivasmekesana.lv, kurā atrodama informācija par pasīvās smēķēšanas ietekmi uz veselību, infografika “Mīti un patiesība par pasīvo smēķēšanu”, videomateriāls latviešu un krievu valodā “Ja smēķē Tu, smēķē Tavs bērns!”, kā arī atrodama informācija, kur meklēt palīdzību smēķēšanas atmešanai.</p>

⁴⁶ *Sveiks un vesels!* Hei, Hei! Vai gribi uzzināt, ko vēlas Tava sirds? Pieejams: <http://www.draugiem.lv/sveiksunvesels/tavasirds/index> (20.05.2015.) // *Sveiks un vesels!* HEI, SIRDS DRAUGS! Pieejams: <http://www.draugiem.lv/sveiksunvesels/sirdsdraugs/index> (20.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>Sagatavoti un ar Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla un pašvaldību kontaktpersonu veselības veicināšanas jautājumos, NVD reģionālo filiāļu starpniecību un izplatīti informatīvi materiāli:</p> <p>a) brošūra “Vai zini, kas ietekmē Tavas sirds veselību?”;</p> <p>b) brošūra “HIV/AIDS, B hepatīts, C hepatīts, seksuāli transmisīvās infekcijas”;</p> <p>c) bukleti par infekcijas slimībām (gripa, difterija, vējbakas, epidēmiskais parotīts, garais klepus, rotavīrusu infekcija, ērcu encefalīts, Laima slimība, cilvēka papilomas vīruss);</p> <p>d) infolapas par mutes veselību “Zobu higiēnista apmeklējums”, “Smaganu slimības”, “Mutes higiēna grūtniecības laikā”.</p>
2.5.Veicināt klimata, vides aizsardzības un dzimumu	LM	VARAM	Sagatavots projekta pieteikums ZMP	Ziemeļu ministru padome:	2013.gada 1.ceturksnis	IZPILDĪTS

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
līdztiesības ekspertu izglītību par dzimuma aspekta integrēšanu klimata un vides aizsardzības politikās.			Mobilitātes programmai valsts pārvaldes darbiniekiem	3121 EUR Valsts budžets: 1130 EUR		28.03.2013. ZMP Ziemeļvalstu un Baltijas valsts ierēdņu mobilitātes programmā "Valsts pārvalde" iesniegts projektu pieteikums "Dzimuma aspekta integrēšana klimata pārmaiņu politikā".
			Apmācīti trīs vides aizsardzības un klimata pārmaiņu speciālisti un viens dzimumu līdztiesības eksperts		2013.gada 4.ceturksnis	Mobilitātes programmā laikā no 15.-20.09.2013. piedalījās divi vides aizsardzības un klimata pārmaiņu speciālisti (VARAM) un viens dzimumu līdztiesības eksperts (LM). Programmas ietvaros eksperti apmeklēja Dānijas un Zviedrijas valsts institūcijas un nevalstiskās organizācijas, pētījumu centrus un pašvaldības. Projekta rezultātā iegūtas zināšanas un vērtīgas atziņas un informācija, kas balstīta pētījumos un īstenotajā praksē saistībā ar dzimuma un klimata savstarpējo ietekmi, kā arī iegūta pieredze par Zviedrijas pašvaldību īstenotajiem

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						pasākumiem dzimuma aspekta integrēšanai klimata pārmaiņu politikā. Projektā iegūtās zināšanas plānots izmantot, lai identificētu nākotnē veicamā pētījuma lauku par sieviešu un vīriešu ietekmi uz klimata pārmaiņām Latvijā.
2.6.Veicināt pusaudžu izglītošanu par seksuālās un reproduktīvās veselības jautājumiem un līdztiesīgām, nevardarbīgām attiecībām.	IzM	VM, LM, NVO	Īstenoti semināri Apmācīti skolēni	Esošais valsts budžets	Visā periodā	IZPILDĪTS VM sadarbībā ar SPKC, laika periodā no 2013.gada oktobra līdz decembrim izglītoja 1. un 2.kursa profesionālo izglītības iestāžu (arodskolu un tehnikumu) audzēkņus par jautājumiem, kas saistīti ar seksualitāti un reproduktīvo veselību, par atbildīgām un drošām seksuālajām attiecībām. Kopumā notika 39 izglītojošas nodarbības par dažādām tēmām visos Latvijas reģionos (Pierīgā, Vidzemē, Latgalē, Kurzemē un Zemgalē). Nodarbībās piedalījās 679 mērķa grupas

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>pārstāvji. Vienlaikus izglītojošo darbu organizē arī pašvaldības caur pašvaldības izglītības iestādēm, jauniešu dienas centriem u.c. Piemēram, Ogres novada pašvaldības aģentūrā „Dziednīca” strādā divi veselības veicināšanas speciālisti, kuri cita starpā arī organizē nodarbības skolēniem (1.-12.klase un profesionālās skolas) par reprodūktīvās, seksuālās un garīgās veselības jautājumiem. Viena no tēmām ir arī kontracepcija un ģimenes plānošana.</p> <p>2013.gadā SPKC piešķir finansējumu Latvijas Ģimenes plānošanas un seksuālās veselības asociācijai "Papardes zieds", kas īstenoja pasākumus bērniem un jauniešiem par veselīgu uzturu un enerģijas dzērienu lietošanu, kā arī par seksuālās un reprodūktīvās veselības jautājumiem.</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>2014. gadā SPKC turpināja darbu ar profesionālo izglītības iestāžu audzēkņiem, organizējot izglītojošus pasākumus par seksuālās un reproduktīvās veselības jautājumiem, iekļaujot tēmas par seksualitāti un par atbildīgām un drošām seksuālajām attiecībām (kontracepcijas metodes, risks inficēties ar seksuāli transmisīvajām infekcijām).</p> <p>Kopumā 2014. gadā īstenoti 113 izglītojoši pasākumi, kuros apmācīti 2408 jaunieši no visas Latvijas.</p>
2.7. Apzināt sieviešu un vīriešu ietekmi uz vidi un klimata pārmaiņām.	LM	VARAM	Sagatavots un iesniegts projekta pieteikums atklātam projektu konkursam EEZ finanšu instrumenta ietvaros, lai veiktu pētījumu par	EEZ finanšu instruments	2014.gada 4.ceturksnis	<p>NAV IZPILDĪTS</p> <p>2014.gada 20.maijā tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr.257 „Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2009.–2014.gada perioda programmas „Nacionālā</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
			sieviešu un vīriešu ietekmi uz vidi un klimata pārmaiņām.			<p>klimata politika” neliela apjoma grantu shēmas projektu iesniegumu atklāta konkursa „Kapacitātes celšana pētījumiem un pasākumiem sabiedrības zināšanu uzlabošanai par klimata pārmaiņām un to radītajām sekām” nolikums”⁴⁷, kurā kā viena no atbalstāmajām aktivitātēm tika iekļauta– zinātniski pamatota pētījuma izstrāde par tēmu “Ar dzimumu jautājumiem saistīto problēmu novērtējums kontekstā ar klimata pārmaiņām Latvijā”.</p> <p>Neliela apjoma grantu shēmas konkurss tika izsludināts 2014.gada 20.jūnijā un noslēdzās 2014.gada 19.septembrī. Konkursa ietvaros kopumā tika iesniegti 63 projektu iesniegumi, no kuriem 22 projektos tika plānota</p>

⁴⁷ <http://likumi.lv/doc.php?id=266662>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						pētījumu izstrāde par dažādām ar klimata pārmaiņu jautājumiem saistītām tēmām, tomēr nevienā no iesniegtajiem projektu iesniegumiem nebija iekļauta aktivitāte, kurā plānots izstrādāt pētījumu saistībā ar dzimumu līdztiesības jautājumiem.
2.8.Integrēt dzimuma aspektu videi draudzīgāka dzīvesveida popularizēšanā.	LM	VARAM	Sagatavots un iesniegts projekta pieteikums atklātam projektu konkursam EEZ finanšu instrumenta ietvaros, lai izstrādātu rekomendācijas.	EEZ finanšu instruments	2014.gada 4.ceturksnis	NAV IZPILDĪTS Skatīt informāciju pie 2.7.pasākuma.
III Rīcības virziens: Sieviešu un vīriešu ekonomiskās neatkarības un vienlīdzīgu iespēju veicināšana darba tirgū						
3.1.Uzlabot pašnodarbinātu personu un viņu laulāto tiesisko aizsardzību atbilstoši vienlīdzīgas attieksmes principam.	LM	-	MK iesniegti grozījumi tiesību aktos (Biedrību un nodibinājumu likumā un Fizisko personu-saimnieciskās darbības veicēju	Esošais valsts budžets	2012.gada 3.ceturksnis	IZPILDĪTS Grozījumi Biedrību un nodibinājumu likums tika papildināts ar atsauci uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2010.gada 7.jūlija direktīvu 2010/41/ES par to,

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
			diskriminācijas aizlieguma likumā).			<p>kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu vīriešiem un sievietēm, kas darbojas pašnodarbinātas personas statusā, un ar kuru atceļ Padomes direktīvu 86/613/EEK.</p> <p>29.11.2012. Saeima pieņēma Fizisko personu – saimnieciskās darbības veicēju – diskriminācijas aizlieguma likumu⁴⁸, Likumā, cita starpā noteikts atšķirīgas attieksmes aizliegums dzimuma, vecuma, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, seksuālās orientācijas, invaliditātes, rases vai etniskās piederības dēļ pret saimnieciskās darbības veicējiem saistībā ar pieeju saimnieciskajai darbībai, preču un pakalpojumu piedāvāšanu, preču pārdošanu vai pakalpojumu</p>

⁴⁸ Fizisko personu – saimnieciskās darbības veicēju – diskriminācijas aizlieguma likums. Latvijas Vēstnesis, 199 (4802), 19.12.2012.

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						sniegšanu. Likumā noteikti atšķirīgas attieksmes pret saimnieciskās darbības veicēju attaisnojošie faktori, rīcība gadījumos, kad ir aizdomas par likumā noteiktā atšķirīgas attieksmes aizlieguma principa pārkāpumu, kā arī saimnieciskās darbības veicēja tiesiskās aizsardzības iespējas, atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpumu gadījumos.
3.2. Veicināt sieviešu atgriešanos darba tirgū.	NVA	-	Īstenots pilotprojekts, lai nodrošinātu bērnu pieskatīšanas pakalpojumu personām (bezdarbniekiem) laikā, kamēr tās iesaistās NVA aktīvās darba tirgus politikas pasākumos savas konkurētspējas darba tirgū veicināšanai.	Esošais valsts budžets	2013.gada 4.ceturksnis	NAV IZPILDĪTS Sākotnēji ESF projekta „Kompleksi atbalsta pasākumi” (Nr.1DP//1.4.1.1.1./09/IPIA/NVA/001) (turpmāk-projekts) ietvaros apstiprinātais pasākums „Atbalsta pasākums – bērna pieskatīšana” netika veikts. Saskaņā ar 22.11.2012. ES fondu aktivitāšu projektu īstenošanas pārraudzības darba sanāksmes protokola

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						Nr.29/2012 2.2.punkta 10.apakšpunktā norādīto – plānotās un 28.11.2012. notikušās LM Darba tirgus politikas departamenta organizētās sanāksmes lēmumu izslēgt aktivitāti „Atbalsta pasākums – bērna pieskatīšana” no projekta, tika veikti projekta grozījumi. Tādējādi ar projekta 13.02.2013.grozījumiem Nr.28 aktivitāte „Atbalsta pasākums – bērna pieskatīšana” dzēsta no projekta aktivitātēm
3.3.Veicināt sieviešu iesaistīšanos uzņēmējdarbībā.	EM	LM, LDDK	Izstrādāts izvērtējums par jaundibināto uzņēmumu īpašniekiem, izsniegto mikrokredītu uzņēmējdarbības uzsākšanai, t.sk. aizdevumu	Esošais valsts budžets	2013.gada 4.ceturksnis	DAĻĒJI IZPILDĪTS EM 2012.gadā organizēja pētījuma “Sieviete uzņēmējdarbībā 2012” ⁴⁹ veikšanu. Pētījuma mērķis bija veikt analīzi par sieviešu līdzdalību Latvijas ekonomiskajos un sociālajos procesos, apzināt Latvijas

⁴⁹ Latvijas Fakti. *Sieviete uzņēmējdarbībā 2012*. Pieejams: <http://providus.lv/article/sieviete-uznemejdarbiba> (21.05.2015.).
LMzino_030715

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
			atmaksas rādītāji, jaundibināto uzņēmumu noturību (uzrādot datus dzimuma griezumā) un identificēti šķēršļi, ar ko saskaras mazāk pārstāvētais dzimums uzņēmējdarbībā.		2014.gada 3.ceturksnis	sieviešu uzņēmēju saimnieciskajā darbībā identificētās problēmas, sieviešu vadīto uzņēmumu attīstību veicinošos faktoros, identificēt, kādas finanšu un ne-finanšu atbalsta programmas tiek izmantotas sieviešu uzņēmēju biznesa projektu īstenošanā, un noteikt nepieciešamos pasākumus turpmākai rīcībai uzņēmējdarbības nozares pilnveidošanai, tādējādi veicinot sieviešu uzņēmēju īpatsvara paaugstināšanā attiecībā uz uzņēmumu dibināšanu un jaunu darbavietu veidošanu. Pētījuma rezultātā tika secināts, ka: 1) sievietes, kuras uzsākušas uzņēmējdarbību, ar būtiskām problēmām nav saskārušās; 2) dominējušā aptaujāto sieviešu uzņēmēju daļa (94%) nespēja nosaukt tiesiskā regulējuma šķēršļus sieviešu iesaistei
			Izstrādātas rekomendācijas mazāk pārstāvētā dzimuma iesaistīšanā uzņēmējdarbībā, saskaņā ar izvērtējumā identificētiem šķēršļiem.			

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>uzņēmējdarbībā;</p> <p>3) populārākās uzņēmējdarbības atbalsta programmas sievietes vidū ir apmācības un mentoringa programmas, kā arī NVA atbalsta programmas, LIAA administrētās atbalsta programmas un ALTUM atbalsta programmas. Visas uzņēmējdarbības atbalsta programmas kopumā vērtētas pozitīvi – vairāk kā 70% aptaujas dalībnieču ir ar tām apmierinātas. Arī finanšu atbalsta pieejamība uzņēmējdarbības uzsākšanas stadijā tiek vērtēta pozitīvi.</p> <p>4) Lielākā barjera uzņēmējdarbības atbalsta programmu izmantošanai ir pārlietu sarežģīta dokumentācija (pieteikšanās procedūra, dokumentu sagatavošana, finanšu jautājumu sakārtošana). Lai novērstu trūkumus, EM 2014.-2020.gada ESF plānošanas perioda</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>programmu izstrādes ietvaros plāno vērtēt iespējamus risinājumus, tādējādi veicinot finanšu pieejamību jauniešiem uzņēmējiem.</p> <p>Eiropas Kopienas Nodarbinātības un sociālās solidaritātes programmas PROGRESS SIF, LM, EM un biedrību "Līdere", LDDK un RCS Marta īstenotā projekta "Dzimumu līdztiesība ekonomisko lēmumu pieņemšanā – instruments ekonomiskās konkurētspējas un vienlīdzības veicināšanai" ietvaros tika veikts pētījums "Sieviešu un vīriešu situācijas izpēte Latvijas lielajos uzņēmumos"⁵⁰. Pētījuma rezultātā secināts, ka:</p>

⁵⁰ SIA "SAFEGE BALTIJA", SIA "ArtSmart". Pētījuma "Sieviešu un vīriešu situācijas izpēte Latvijas lielajos uzņēmumos" ziņojums. Pieejams: http://www.sif.gov.lv/images/files/SIF/progress-lidzt/petijums/precizets_zinojums_final.pdf (21.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>1) sieviešu īpatsvars Latvijas lielo uzņēmumu valdēs ir mazāks, savukārt mazo/vidējo uzņēmumu valdēs augstāks;</p> <p>2) valdes priekšsēdētāju sieviešu īpatsvars pēckrīzes periodā strauji pieaudzis (2010.gadā – 8%, 2013.gadā – 16%), tomēr, neskatoties uz to, vēl aizvien ir zems;</p> <p>3) tipiskais Latvijas lielo uzņēmumu valžu profils viena sieviete un četri vīrieši, turklāt valdes priekšsēdētājs parasti ir vīrietis;</p> <p>4) neliels (11%) ir tādu uzņēmumu īpatsvars, kuru valdēs vērojams dzimumu līdzsvars (proporcija 40:60), un šim īpatsvaram ir tendence pieaugt (2008.gadā – 8%, 2013.gadā – 13%);</p> <p>5) Latvijas lielajos uzņēmumos “stikla griesti” jeb strukturālie sociālie un kultūras ierobežojumi sievietes karjeras izaugsmei pastāv – Latvijā sievietes ir</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						vidēja vai zema līmeņa vadītājas, bet vīrieši ir augsta līmeņa vadītāji. Vairāk informācijas par pētījuma rezultātiem pētījuma ziņojumā.
3.4.Mazināt darba samaksas atšķirības starp vīriešiem un sievietēm	LM	LDDK, TS, LBAS, IzM, EM, NVO	Izstrādātas rekomendācijas sieviešu un vīriešu skaita līdzsvarošanai segregētākajās nozarēs (pedagogi, sociālie darbinieki, uzņēmējdarbība u.c.).	Esošais valsts budžets	2014.gada 3.ceturksnis	DAĻĒJI IZPILDĪTS 20.03.2013. LM organizēja diskusiju par sieviešu un vīriešu darba samaksas nevienlīdzību Latvijā, Diskusijā piedalījās „Citadele” valdes priekšsēdētājs Guntis Beļavskis, labklājības ministre Ilze Viņķele, draugiem.lv pārstāve Santa Līce Krūze, kā arī personālvadības speciālisti, karjeras konsultanti, juristi, Augstākās tiesas pārstāvji, Centrālās statistikas pārvaldes, arodbiedrību, ministriju un citu iesaistīto pušu speciālisti. 19.06.2012. Komitejas sēdē tika nolemts izveidot
			Tēmas aktualizēšana medijos (preses relīzes, publikācijas) un Dzimumu līdztiesības komitejas sēdēs.		Visā periodā	
			Ieviesta darba samaksas atšķirību novēršanas starp vīriešiem un sievietēm diena.		2014.gada 4.ceturksnis	

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>neformālu darba grupu rekomendāciju izstrādāšanai⁵¹. Darba grupā tika pārstāvēti IzM, VISC, LM, LDDK, LBAS, VARAM, RCS Marta un biedrības "Latvijas Dzimumu līdztiesības apvienība" pārstāvji. Darba grupai tika uzdots līdz 2013.gada jūlijā Dzimumu līdztiesības komitejā tika apstiprinātas Rekomendācijas sieviešu un vīriešu skaita līdzsvarošanai un dzimumu līdztiesības aspektu integrēšanai Latvijas pirmsskolas, vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības līmeņos, izglītības procesā un saturā līdz 2020.gadam tika pieņemtas. Rekomendācijās sniegti konkrēti ieteikumi situācijas uzlabošanai visos izglītības līmeņos kopumā, kā arī</p>

⁵¹ Labklājības ministrija: 2012.gada 19.jūnija Dzimumu līdztiesības komitejas sēdes protokols. 4.punkts (3.lpp.). Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/protokols_nr_9doc.pdf (21.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>atsevišķi pirmsskolas izglītībā, pamatizglītībā un vidējā izglītībā, profesionālajā vidējā izglītībā un sadarbībā ar uzņēmējiem, augstākajā izglītībā, kā arī attiecībā uz pedagogu un vecāku savstarpējās sadarbības stiprināšanu.</p> <p>Rekomendācijas tika nosūtītas visām ministrijām un ir publiski pieejamas LM mājaslapā⁵².</p> <p>Jautājums aktualizēts un pārrunāts arī vairākās Komitejas sēdēs⁵³.</p> <p>Ņemot vērā apjomīgo darbu pie Latvijas Prezidentūras Eiropas Savienības Padomē programmas plānošanas un sagatavošanas, darbs pie</p>

⁵² *Labklājības ministrija*: Dzimumu līdztiesības komitejas izveidotās darba grupas priekšlikumi sieviešu un vīriešu skaita līdzsvarošanai un dzimumu līdztiesības aspektu integrēšanai Latvijas pirmsskolas, vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības līmeņos, izglītības procesā un saturā līdz 2020.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dokumenti_un_tiesibu_akti/rekomend_090713.pdf (21.05.2015.).

⁵³ Skat., piemēram, : *Labklājības ministrija*: 20113.gada 17.jūnija Dzimumu līdztiesības komitejas sēdes protokols. 2.punkts (3.-4.lpp.). Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dokumenti_un_tiesibu_akti/protokols08072013.pdf (21.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						darba samaksas atšķirību novēršanas dienas ieviešanas netika uzsākts. Ņemot vērā problēmas aktualitāti, LM plāno organizēt darba samaksas atšķirību novēršanas dienas ieviešanai nepieciešamās aktivitātes nākamajā politikas plānošanas periodā.
3.5.Veicināt tēvu iesaistīšanos bērna aprūpē	LM	-	Izvērtēta iespēja pagarināt atvaļinājumu bērna tēvam līdz divām nedēļām sakarā ar bērna piedzimšanu. Izstrādātas LM rekomendācijas bērna kopšanas pabalsta un bērna kopšanas atvaļinājuma dalījuma starp abiem vecākiem.	Esošais valsts budžets	2014.gada 4.ceturksnis	NAV IZPILDĪTS Ņemot vērā apjomīgo darbu pie Latvijas Prezidentūras Eiropas Savienības Padomē programmas plānošanas un sagatavošanas, darbs pie rekomendāciju izstrādāšanas netika uzsākts. Apzinoties problēmas aktualitāti, LM plāno aktualizēt šo jautājumu nākamajā politikas plānošanas periodā.
3.6.Veicināt darba un ģimenes dzīves saskaņošanas iespējas.	LDDK	LBAS, LM	Popularizēta elastīgu darba laika formu izmantošana. Darba koplīgumu pozitīvās lomas	Esošais valsts budžets	2014.gada 4.ceturksnis	NAV IZPILDĪTS Lai sniegtu atbalstu darbiniekiem pēc iespējas veiksmīgāk saskaņot darba

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
			popularizēšana un noslēgto darba koplīgumu skaita palielināšana.			un ģimenes dzīvi, 2014.gadā ir pieņemti un 2015.gadā spēkā stājušies vairāki Darba likuma grozījumi. Kā, piemēram, darbiniekam, kura aprūpē ir bērns līdz 18 gadu vecumam, ir tiesības uz īslaicīgu prombūtni bērna saslimšanas vai nelaimes gadījumā, kā arī lai piedalītos bērna veselības pārbaudē, ja šādu pārbaudi nav iespējams veikt ārpus darba laika. Tāpat ir ietverta jauna garantija darbiniekiem, kuru aprūpē ir bērni. Turpmāk darbiniekiem, kuru aprūpē ir mazāk par trim bērniem vecumā līdz 14 gadiem, ir tiesības uz ne mazāk kā vienas darba dienas ilgu papildatvaļinājumu.
IV Rīcības virziens: Dzimumu līdztiesības politikas uzraudzība un novērtēšana						
4.1. Veicināt ES struktūrfondu administrēšanā iesaistīto speciālistu, kā arī projektu iesniedzēju un projektu vērtētāju izpratni par	LM	-	Notikuši 10 semināri.	Projekta "Eiropas Savienības fondu administrēšana Labklājības ministrijā 2007. –	Visā periodā	DAĻĒJI IZPILDĪTS Plānošanas perioda laikā notikuši 4 semināri. 2012.gadā viens seminārs,

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
dzimumu līdztiesības aspekta ievērošanu un īstenošanu projektos.				2013.gada plānošanas periodā (2012. – 2015.gads)" aktivitāte "Horizontālās politikas koordinēšanas funkciju nodrošināšana"		kurā piedalījās 57 dalībnieki (NVO pārstāvji, projektu īstenoņtāji), 2013.gadā 2 semināri ar 48 dalībniekiem (NVO pārstāvji, projektu īstenoņtāji), savukārt 2014.gadā notikuši 2 semināri, kuros piedalījušies 113 dalībnieku (Latvijas Ergoterapeitu asociācijas pārstāvji, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras projektu vērtētāji).
4.2. Integrēt dzimumu līdztiesības aspektu Latvijas Ilgtspējas indeksā.	LM	LDDK	Latvijas Ilgtspējas indekss papildināts ar dzimumu līdztiesības kritēriju.	Esošais valsts budžets Eiropas Kopienas nodarbinātības un sociālās solidaritātes programmas "PROGRESS 2007-2013. Projekta kopējais finansējums: 230 090,16 EUR	2012.gada 1.ceturksnis	IZPILDĪTS SIF, LM, EM un biedrību "Līdere", LDDK un RCS Marta īstenoņtā un PROGRESS finansētā projekta "Dzimumu līdztiesība ekonomisko lēmumu pieņemšanā – instruments ekonomiskās konkurētspējas un vienlīdzības veicināšanai" ietvaros:

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>1) 2014.gada Ilgtspējas indeksa novērtēšanā (stratēģija, tirgus attiecības, darba apstākļi, ietekme uz vidi un sabiedrību) īpaši tika aicinātas pieteikties sievietes uzņēmējas. Lai identificētu uzņēmumus, kas visveiksmīgāk sekmējuši vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un vīriešiem savā uzņēmumā, Ilgtspējas indekss tika papildināts ar papildinājumu - jautājumi par vienlīdzīgas attieksmes pret vīriešiem un sievietēm principiem, kā arī vienlīdzīgām iespējām sievietēm un vīriešiem ieņemt vadošus amatus, un uzņēmuma izpratnes līmeni par dzimumu līdzsvara nozīmi uzņēmumu vadībā, tā pievienoto ekonomisko un finansiālo ietekmi uz uzņēmuma rādītājiem⁵⁴.</p>

54

Sabiedrības integrācijas fonds: Uzaicinājums dalībai “Ilgtspējas indeksā”. Pieejams: http://www.sif.gov.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=9202%3AUzaicinajums-dalibai-„Ilgtspējas-indeksa&catid=2%3Afonds&lang=lv (21.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>2) Papildus Ilgtspējas indeksa 2014.gada noslēguma pasākumā tika pasniegtas divas īpašas balvas: Dzimumu līdztiesīgākais uzņēmums 2013 un Veiksmīgākā uzņēmuma vadītāja – sieviete 2013. Par Dzimumu līdztiesīgāko uzņēmumu 2014 tika atzīts SIA “Neste Latvija”, savukārt par Veiksmīgāko uzņēmuma vadītāju sievieti 2014 tika atzīta AS “Cēsu alus” valdes priekšsēdētāja Eva Sietiņšone-Zeltone⁵⁵.</p> <p>3) Projekta ietvaros 2014.gadā tika izstrādātas arī vadlīnijas dzimumu līdztiesības principa ievērošanai uzņēmumu darbībā⁵⁶. Vadlīniju mērķis ir palīdzēt uzņēmumiem izprast</p>

⁵⁵ *Sabiedrības integrācijas fonds*: Apbalvoti “Dzimumu līdztiesīgākais uzņēmums 2013” un “Veiksmīgākā uzņēmuma vadītāja – sieviete 2014”. Pieejams: http://www.sif.gov.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=9297%3AApbalvoti-“Dzimumu-lidztiesigakais-uznemums-2013”-un-“Veiksmigaka-uznemuma-vaditaja-sieviete-2013”&catid=2%3Afonds&lang=lv (21.05.2015.).

⁵⁶ *Sabiedrības integrācijas fonds*: Vadlīnijas uzņēmējiem. Pieejams: http://www.sif.gov.lv/images/files/SIF/progress-lidzt/Vadlinijas_uznemumiem_31052014-Final.pdf (21.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						jautājumus par vienlīdzīgu tiesību nodrošināšanu abu dzimumu pārstāvjiem savā uzņēmumā, tādējādi dodot iespēju gūt plašāku ieskatu dzimumu līdztiesības principu ievērošanai uzņēmumos.
4.3. Apzināt sieviešu un vīriešu situāciju Latvijā saistībā ar Pekinas rīcības platformas indikatoriem.	LM	-	Izstrādāti divi situācijas analīzes ziņojumi.	Esošais valsts budžets	2012.gada 2.ceturksnis un 2014.gada 2.ceturksnis	IZPILDĪTS 2013.gadā LM ir apkopojusi informāciju par „Pekinas rīcības platformas” ES līmenī izstrādātajiem un apstiprinātajiem indikatoriem un datus par situāciju Latvijā. Ziņojumā apkopotas visas Pekinas Rīcības platformas jomas, tādas kā - nabadzība, izglītība, veselība, vardarbība pret sievietēm, bruņotie konflikti, ekonomika, dalība lēmumu pieņemšanā, institucionālais mehānisms, vienlīdzīga darba samaksa u.c. un apzināts vīriešu un sieviešu

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>stāvoklis Latvijā šajā jomās⁵⁷.</p> <p>1.08.2014. LM ANO Eiropas Ekonomiskajai komisijai iesniedza Nacionālo ziņojumu par 1995.gadā Pekinā pieņemtās deklarācijas un rīcības platformas meiteņu un sieviešu vienlīdzīgu tiesību nodrošināšanai īstenošanas gaitu. Nacionālais ziņojums sagatavots sadarbībā ar nozares ministrijām par laika posmu no 2009.-2014.gadam un tajā raksturoti veiktie pasākumi un gūtie panākumi 12 Pekinas deklarācijā noteiktajās jomās: sievietes un nabadzība, sievietes un izglītība, sievietes un veselība, vardarbība pret sievietēm, sievietes un bruņotie konflikti, sievietes un ekonomika, sievietes un</p>

⁵⁷ http://www.lm.gov.lv/upload/dzimumu_lidztiesiba/dokumenti_un_tiesibu_akti/pekinas_ricibas_plat1.pdf

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>lēmumu pieņemšana, dzimumu līdztiesības veicināšanas institucionālais ietvars, sievietes un cilvēktiesības, sievietes un masu mediji, sievietes un cilvēktiesības, sievietes un vide, meitenes.</p> <p>Pekinas deklarācija tika pieņemta 1995.gadā, ANO ceturtās pasaules konferences par sieviešu tiesībām laikā, un tās mērķis ir veicināt sieviešu iespējas pilnvērtīgi iesaistīties dažādās sabiedrības dzīves jomās, kā arī aicināt dalībvalstis veikt nepieciešamos pasākumus vardarbības pret meitenēm un sievietēm izskaušanā. Pekinas deklarācija un tai sekojošā rīcības platforma ir uzskatāma par nozīmīgāko politikas dokumentu dzimumu līdztiesības jomā.</p> <p>Šādus ziņojumus gatavo</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						visas deklarācijas un rīcības platformas dalībvalstis; tie ir publiski pieejami, un tajos sniegtā informācija vēlāk tiek izmantota ANO reģionālo ziņojumu sagatavošanā. Latvija kopā ar citām Eiropas un Centrālāzijas valstīm, kā arī Izraēlu, Kanādu un Amerikas Savienotajām Valstīm ietilpst UNECE reģionā. Nacionālais ziņojums (angļu valodā) pieejams LM mājaslapā ⁵⁸ , kā arī ANO Dzimumu līdztiesības un sieviešu iespēju veicināšanas institūcijas mājaslapā ⁵⁹ .
4.4. Izglītot citu ministriju atbildīgās amatpersonas par dzimumu līdztiesības principa integrēšanu dažādās politikas jomās.	LM	-	Sagatavota apmācības programma. Notikuši semināri. 2	Esošais valsts budžets	2014.gada 3.ceturksnis Sākot ar 2012.gada 4.ceturksni regulāri,	NAV IZPILDĪTS Ierobežoto cilvēkresursu dēļ, kā arī apjomīgo darbu pie Latvijas Prezidentūras Eiropas Savienības Padomē programmas plānošanas un

⁵⁸ *Labklājības ministrija*: Nacionālais ziņojums par Pekinas deklarācijas un rīcības platformas un ANO Ģenerālās asamblejas 23.speciālās sesijas rezultātiem (2014, angļu valodā). Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/en/beijing_report_latvia_final_2014_july.pdf (21.05.2015.).

⁵⁹ *UN Women*: Preparations. Pieejams: http://www.unwomen.org/~media/headquarters/attachments/sections/csw/59/national_reviews/latvia_review_beijing20.ashx (21.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
					divreiz gadā	sagatavošanas pasākums netika veikts. Skatīt informāciju pie 1.rīcības virziena īstenotajiem pasākumiem, kas saistīti ar speciālistu izglītošanu.
4.5. <i>Ex post</i> novērtēt horizontālās politikas (sociālā iekļaušana, dzimumi, invaliditāte) ietekmi uz sabiedrību.	VK	LM	Veikts pētījums. Sniegti priekšlikumi turpmākai darbībai.	ESF finansējums (VK 3.2.aktivitāte „Strukturālo reformu ieviešanas ietekmes novērtēšana”); esošais valsts budžets	2013.gada 4.ceturksnis 2014.gada 3.ceturksnis	DAĻĒJI IZPILDĪTS 2011.gada beigās LM iesniedza pētījuma pieteikuma ideju Valsts kancelejai, lai pretendētu uz atbalstu pētījuma veikšanai 2012.gadā. Ņemot vērā ierobežoto finansējuma apjomu pētījuma veikšanai, kā arī politikas prioritātes no LM tika atbalstīts „Sākotnējās ietekmes (Ex-ante) novērtējums par iecerētajām strukturālajām reformām profesionālā sociālā darba politikas jomā”. Eiropas Savienības fondu administrēšana Labklājības ministrijā 2007.-2013.gada

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>plānošanas periodā (2012.-2015.gads)” 9.4.apakšaktivitātes „Pētījums par horizontālās politikas „Vienlīdzīgas iespējas” ieviešanas efektivitāti 2007. 2013.gada plānošanas periodā” ietvaros tika veikts novērtējums par horizontālās politikas ieviešanas efektivitāti plānošanas periodā t.sk. arī par dzimumu līdztiesības politikas un ES fondu ieguldījumu un ietekmi uz sieviešu un vīriešu situāciju dažādās jomās⁶⁰.</p>
4.6. Izstrādāt jaunu politikas attīstības plānošanas dokumentu dzimumu līdztiesības jomā.	LM	Visas ministrijas, sociālie partneri	MK iesniegtas Dzimumu līdztiesības politikas Pamatnostādnes 2015.-2021.gadam	Esošais valsts budžets	2014.gada 3.ceturksnis	<p>NAV IZPILDĪTS</p> <p>Ņemot vērā apjomīgo darbu pie Latvijas Prezidentūras Eiropas Savienības Padomē programmas plānošanas un sagatavošanas, darbs pie jauna politikas plānošanas dokumenta netika uzsākts.</p>

⁶⁰ http://www.lm.gov.lv/upload/petijumi/121213_gala_zin.pdf
LMzino_030715

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						Atbilstoši LM darba plānam 2015.gadam ⁶¹ politikas plānošanas dokumenta 2016.-2020.gadam izstrāde plānota līdz 31.12.2015. Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumiem nr.737 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumu” 59.punktā noteiktajam, ka tiešās pārvaldes iestādes, vidēja termiņa politikas plānošanas dokumentus izstrādā, nepārsniedzot 2020.gada 31.decembri.
4.7. Pilnveidot diskriminācijas gadījumu fiksēšanu.	TS	-	Izveidota datubāze	Esošais valsts budžets	2014.gada 4.ceturksnis	NAV IZPILDĪTS Informācija netika sniegta.
4.8. Apzināt dzimumu līdztiesības principu ievērošanu un īstenošanu dažādās dzīves jomās.	LM	NVO	Sagatavots projekta pieteikums pētījuma veikšanai.	EEZ finanšu instruments Eiropas Kopienas nodarbinātības un sociālās	2014.gada 4.ceturksnis	IZPILDĪTS SIF, LM, EM un biedrību “Līdere”, LDDK un RCS Marta īstenošanā un PROGRESS finansētā

⁶¹ Labklājības ministrija: LM darba plāns 2015.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/ministrija/lmdp_2015.pdf (21.05.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
				solidaritātes programmas "PROGRESS 2007-2013. Projekta kopējais finansējums: 230 090,16		projekta "Dzimumu līdztiesība ekonomisko lēmumu pieņemšanā – instrumentu ekonomiskās konkurētspējas un vienlīdzības veicināšanai" ietvaros Tirdzniecības un sociālo pētījumu aģentūra "Latvijas Fakti" veica sabiedrības aptaujas iedzīvotāju izpratnes un attieksmes pret dzimumu līdztiesības jautājumiem noskaidrošanai ⁶² (turpmāk – aptauja). Aptaujā piedalījās 1002 Latvijas iedzīvotāji vecumā no 15-74 gadiem. Respondentu izvēlē tika ievērots vecuma, dzimuma un tautības līdzsvars, kā arī citi faktori (reģions un izglītība). Pēdējo reizi šāds pētījums tika veikts 2001.gadā ⁶³ , līdz ar to ir iespējams veikt arī rezultātu

⁶² *Tirdzniecības un sociālo pētījumu aģentūra "Latvijas Fakti"*. Iedzīvotāju izpratne un attieksme pret dzimumu līdztiesības jautājumiem. 2014.gads. Pieejams: http://www.sif.gov.lv/images/files/SIF/progress-lidzt/Dzimumu_lidztiesiba_Rezultatu_ataskaite_09.2014.pdf (29.04.2015.).

⁶³ *Tirdzniecības un sabiedriskās domas pētījumu centrs "SKDS"*. Iedzīvotāju izpratne un attieksme pret dzimumu līdztiesības jautājumiem. 2001.gads. Pieejams: http://providus.lv/article_files/1504/original/izpr_dzim_kval.pdf?1331730798 (29.04.2015.).

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>salīdzinājumu.</p> <p>Secināms, ka, lai arī atšķirības respondentu atbildēs ir, tās tomēr ir minimālas. Aptaujas rezultāti liecina, ka sabiedrībā pastāv izteikti stereotipi par to, kādas sociālās lomas un sociālā uzvedība ir akceptējama sievietēm un kāda vīriešiem. Tika secināts, ka "daļa aptaujas dalībnieku bioloģiskās atšķirības dzimumu starpā tieši sasaista ar sociālo vidi, pieļaujot, ka bioloģiskās atšķirības determinē dažādus pienākumus un atbildības, kurām jābūt atspoguļotām tiesību aktos un likumos".⁶⁴ Minētā izpratne par sievietēm un vīriešiem atbilstošiem pienākumiem un atbildībām un reālā situācija izpaužas dažādās jomās.</p>

⁶⁴ *Tirgus un sociālo pētījumu aģentūra "Latvijas Fakti"*. Iedzīvotāju izpratne un attieksme pret dzimumu līdztiesības jautājumiem. 2014.gads. Pieejams: http://www.sif.gov.lv/images/files/SIF/progress-lidzt/Dzimumu_lidztiesiba_Rezultatu_atskaite_09.2014.pdf (29.04.2015.). 6.lpp.

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>Piemēram, attiecībā uz dalību darba tirgū respondentes norādīja, ka gadījumā, ja uz vienu un to pašu vakanci pretendē sieviete un vīrietis, izdevīgāk ir pieņemt darbā vīrieti pat tad, ja sievietes profesionālā kvalifikācija ir nedaudz augstāka (25.5% sieviešu), atzīstot, ka "vīrietis darba tirgū ir privilīģētākā stāvoklī".⁶⁵ Savukārt attiecībā uz darba un ģimenes dzīves saskaņošanu secināms, ka sievietes par bērniem uzņemas vairāk rūpes kā vīrieši. Pozitīvi izmanto iespēju saņemt paternitātes pabalstu – salīdzinot ar 2005.gadu, 2014.gadā paternitātes pabalstu saņēma par 20% vairāk tēvu jeb 45% no visiem attiecīgajā gadā jaundzimušo tēviem.⁶⁶</p>

⁶⁵ Turpat. 9.lpp.

⁶⁶ Labklājības ministrijas dati, 2015.gads.

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>Neskatoties uz to, vēl aizvien vērojama nevienlīdzīga dalība bērnu aprūpē un mājsaimniecības darbu veikšanā. Aptaujas dalībnieki norādīja, ka vīrietim ir jāuzņemas rūpes par ģimenes labklājību (85.8%), bet sievietēm – par ģimenes un mājas dzīvi. Arī ikdienas pienākumu veikšanā sievietēm, pēc respondentu domām, būtu jāuzņemas šķietami maznozīmīgi darbi, piemēram, mājas uzkopšana (79.6%), maltītes gatavošana (73.3%) vai palīdzība bērniem mācībās (43.7%), kamēr vīriešiem būtu jāveic remontdarbi (70.9%) un jāgādā par ģimenes materiālo nodrošinājumu.</p> <p>Rezultātā vīriešiem paveras lielākas iespējas uzsākt savu uzņēmējdarbību – to atzina aptuveni 30.8% respondentu, vienlaikus norādot, ka arī sabiedrībā jūtams lielāks</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>atbalsts vīriešiem uzņēmējiem, nevis sievietēm. Tas liecina, ka sabiedrības ieskatā ir akceptējams un zināmā mērā pat sagaidāms, ka vīrieši aktīvi veidos savu profesionālo karjeru, tai skaitā veicot uzņēmējdarbību, kamēr no sievietēm drīzāk tiek sagaidīts, ka viņas vairāk laika veltīs ģimenei, mājas darbiem u.tml.</p> <p>Analizējot viedokļus par sievietēm un vīriešiem atbilstošu izglītības un karjeras izvēli, secināms, ka, neskatoties uz to, ka respondenti lielākoties ir pārliecināti par to, ka dzimums nav izšķirošais faktors, pastāv nelokāms viedoklis par to, kādas jomas ir vairāk piemērotas sievietēm un, kādas vīriešiem. Respondenti norādīja, ka vīriešiem</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						<p>piemērotākas ir ekonomikas, biznesa un finanšu vadības nozares (68.6% vīriešu un 43.2% sieviešu), kā arī militārais dienests un celtniecība (80.0%), kamēr sievietēm piemērotākas ir tādas profesijas kā bērnudārza audzinātāja, skolotāja vai mājsaimniece (80.0%).</p> <p>Aptaujas rezultāti spilgti atspoguļo arī reālo situāciju darba tirgū un izglītības sistēmā. Piemēram, 2013.gadā no visiem augstāko izglītības iestāžu studentiem visizteiktākā segregācija bija vērojama ar pedagoģiju (92% absolventu bija sievietes), veselības un sociālās aprūpes (92% absolventu bija sievietes) un inženierzinātni, ražošanu un būvniecību (74% absolventu bija vīrieši) nozari saistītās izglītības programmās. Gadu gaitā izmaiņas irniecīgas un</p>

Pasākuma numurs, pasākums	Atbildīgā institūcija	Iesaistītā institūcija	Tiešais darbības rezultāts	Finansējuma avots un summa (ja attiecināms)	Izpildes termiņš	Informācija par pasākuma izpildi vai pasākuma neizpildes pamatojums
						vēl arvien saglabājas zems vīriešu studentu skaits sociālo un humanitāro zinātņu studiju programmās un tikpat zems sieviešu studentu skaits zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas (STEM) akadēmiskajās disciplīnās. ⁶⁷

Labklājības ministrs

Uldis Augulis

06.07.2015. 12:23
A.Gaile, 67021625
agnese.gaile@lm.gov.lv

⁶⁷ Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija. 2013.gada pārskats. Pieejams: <http://izm.izm.gov.lv/registri-statistika/statistika-augstaka/2013.html> (29.04.2015.).
LMzino_030715